

Hétfőnként és hivatalos munkaszüneti napokon

Ingyen buszozhatnak a marosvásárhelyiek



Fotó: Nagy Tibor

A marosvásárhelyi tanács tegnapi ülésén a képviselőtestület arról döntött, hogy utazási kedvezményt nyújt minden marosvásárhelyi lakcímmel rendelkező lakosnak, akik ezután hétfőnként és hivatalos munkaszüneti napokon ingyen utazhatnak az autóbuszokon. Az önkormányzat által biztosított korábbi kedvezmények változatlanul megmaradnak.

Antalfi Imola

A csütörtöki tanácsülés előtt *Portik Vilmos* alpolgármester sajtótájékoztatón ismertette az akkor még csak tervezetet. Az alpolgármester elmondta, abban bíznak, hogy az intézkedés ösztönző hatással lesz a lakosságra, akik hétfőnként leteszik autójukat, és busszal utaznak a városban. Ugyanakkor a környezetszennyezés, illetve az utak zsúfoltságának a csökkentése is célja a városvezetésnek. Jövő évtől már nemcsak a hagyományos tömegközlekedési járműveket lehet igénybe venni, hanem

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Célba jutott az adomány

A Kerub egyesület által fenntartott székelyabodi gyermekotthonban a következő időszakban nem jelent majd gondot, ha az itt élő tucatnyi gyerek szalmakrumplit szeretne enni.

2.

Beruházásokat támogat a testület

A Maros Megyei Tanács csütörtöki ülésének napirendjén eredetileg 14 tervezett pont szerepelt, köztük a megye költségvetésének kiigazítása, azonban sürgősségi eljárással újabb nyolc tervezetet terjesztettek elő, amelyek többnyire az országos helyreállítási terv (PNRR) keretében sorra kerülő projektek kivitelezéséhez köthetőek.

4.

A japánok legyőzték a németeket

Az esélyesebb németek az első perctől kezdve magukhoz ragadták a kezdeményezést, de a középpályán elveszített labdából a japánok több veszélyes ellentámadást vezettek, egy ízben be is találtak, azonban a gól les miatt érvénytelennek minősült.

18.



OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdijas

ügyfele számára:

50%-os

kedvezményrel kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2022. november 10. és december 31. között.

A régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es** telefonszámot!

Aktuális

„Mérőföldkő” a városfejlesztésben

Antalfi Imola

Így jellemezte *Iszlai Tamás* építész, önkormányzati képviselő azt az új általános városrendezési tervet, amelyet csütörtökön, a sajtótájékoztató után pár órával, igaz, kisebb vita után, de jóváhagyott a marosvásárhelyi tanácsosok döntő többsége. A röviden csak PUG-ként emlegetett vaskos tervet két évtized után sikerült frissíteni, miután a korábbi városvezetés 10 éven át tologatta. A város fejlődése szempontjából kétségtelenül ez a legfontosabb irányadó dokumentum, amely közép- és hosszú távon meghatározza az építkezést, a zöldövezetek kialakítását, a műemlékvédelmet, a kerékpárutak kialakítását. Gyakorlatilag a PUG mentén eszközölt fejlesztések nem mehetnek szembe e tervvel a következő legalább tíz évben. Akár abból kiindulva, hogy milyen magasra építhető egy ingatlan, milyen rendeltetést kaphat egy telek, hol van és hol nem lesz építési tilalom, rendet teremt a PUG. Tekintve, hogy a városrendezési tervet helyi szakemberek dolgozták át, remélhetőleg figyelembe vették a marosvásárhelyi igényeket. Bár, amint a tájékoztató elhangzott, a PUG nem tökéletes, sikerült az új tervbe illeszteni az elmúlt 22 évben elfogadott övezeti városrendezési terveket. Ezek közt van az Egyesülés negyed és a Somostető rendezési terve is. Előbbi dinamikus

(Folytatás a 3. oldalon)

NOVEMBER

25., péntek


A Nap kel
7 óra 37 perckor,
lenyugszik
16 óra 41 perckor.
Az év 329. napja,
hátravan 36 nap.

IDŐJÁRÁS

Zápor lehetséges

Hőmérséklet:

max. 4 °C
min. -3 °C



A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

JOKER 45, 1, 28, 8, 39 + 17 **NOROC PLUS: 8 5 8 3 7 5**

40 30, 40, 17, 14, 21, 16 **SUPER NOROC: 4 9 3 7 0 2**

65 17, 25, 32, 29, 18, 49 **NOROC: 1 9 2 2 1 3 5**

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Adventi koncert a Keresztelő Szent János-templomban

November 27-én 12.30 órakor a marosvásárhelyi Keresztelő Szent János római katolikus templomban a Száztagú Székely Férfikórusban együtt énekel a Székelyudvarhelyi Székely Dalegyelet, a Sepsiszentgyörgyi Magyar Férfidallárda, a Gyergyószentmiklósi Ipartestület Férfikórusa, a csikborzsovai férfikórus és a Marossszéki Harmónia Dalcsoport. Karvezetők: Bartalis Izabella, Jakab Árpád, Ványolós András, Málnási Katalin és Márton Zsolt Barna. A műsorban adventi és karácsonyi dalok hangzanak el. A koncertet a Marossszéki Harmónia Egyesület szervezi.

Társadalmak, kulturális identitások – országos kollokvium

A Maros Megyei Múzeum Néprajzi és Népművészeti Osztálya november 25–26-án rendezi meg a Társadalmak, közösségek és kulturális identitások. A közelmúlt kulturális, örökségvédelmi és muzeológiai eredményei című országos kollokviumot. A hivatalos megnyitó november 25-én, pénteken 10 órakor lesz a Kultúrpalota Tükörtermében. A belépés ingyenes. A plenáris előadások programja a múzeum honlapján lesz elérhető. A kulturális-tudományos rendezvény résztvevői különböző múzeumi központok, egyetemek, a Román Akadémia intézetei, a népi hagyományok megőrzésével foglalkozó központok szakemberei. Az előadások a néprajz, etnológia, folklór, antropológia, etnomuzikológia, muzeológia, történelem és teológia témakörökhöz kapcsolódnak, lesznek műhelymunkák, valamint néprajzi dokumentumfilm-bemutatók is.

Hít és Fény-találkozó Marossszentgyörgyön

Szombaton, november 26-án 15 órakor találkozót tart a marossszentgyörgyi római katolikus plébánia tanácstermében a marosvásárhelyi, nagyenyői és marossszentgyörgyi Hít és Fény közösség Advent küszöbén témával.

Kirándulás Gyergyószentmiklóstra

A Maros Megyei Magyar Nyugdíjasok Klubja kirándulást szervez december 3-án Gyergyószentmiklóstra a városnapok alkalmából. Érdeklődni a 0744-928-299-es telefonszámon naponta 9-14 óra között.

Régiségvásár

November 26-án, szombaton 7-15 óra között Marosvásárhelyen, a Mihai Eminescu kulturális központban (Nicolae Grigorescu utca 19. szám) a Maros Megyei Bélyeggyűjtők Egyesülete régiségvásárt tart gyűjtőknek és nem csak.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Célba jutott az adomány

A hétfő este örömteli volt a székelyabodi gyermekotthonban és egy berekeresztúri családnál is.

A Kerub egyesület által fenntartott székelyabodi gyermekotthonban a következő időszakban nem jelent majd gondot, ha az itt élő tucatsni gyerek szalmakrumplit szeretne enni. Ami máshol gyakran asztalra kerül, az az itteni apróságoknak nem volt így, mert krumpliból csak a feltétlenül szükséges mennyiséget vásárolták meg – mondta el az otthont vezető *Fekete Sandra*, amikor kiderült, hogy nem csupán két-három zsáknyi a szállítmány, hanem a remélnél jóval több. Ugyanis a Székely Gazdaszervezetek Egyesülete jóvoltából több mint fél tonna krumplit és hagymát tettek fel az autóra hétfőn, a Magyarok kenyere program keretében Kovászna megyéből érkezett adományból a vártól többet tudtak juttatni Abodba.

Emellé került tartós élelmiszer, gyümölcs és édesség is, az itt élő gyerekek nagy öröme, akik boldogan fogadták a Szent László Társaság (1861) és Rend két tagját. Ők nem először fordultak meg itt, hiszen az elmúlt évek-

ben kétszer juttatott a lovagrend sertés-húst az otthon konyhájára.

A Marosvásárhelyen élő, de a tulipánok országából származó otthonvezetőt még érte egy meglepetés: ismerőst is üdvözölhetett, hiszen az adományok kiszállítót elkísérte a holland Truida Verbaan, aki évek óta járja Romániát, gyermekotthonokat támogatva, folytatva azt a munkát, amit édesapja 1990-ben elkezdett Romániában. Csakhamar kiderült: a két hölgy ismeri egymást, hiszen a vendég egyszer már járt az abodi otthonban, önkéntesként segédkezett a felújításánál.

Az abodi kiszállás előtt az adományozók egy berekeresztúri családot is meglátogattak, oda is vittek krumplit, hagymát, tartós élelmiszereket, ruhaneműt, édességet. Nagy szükség van ott mindezekre, hiszen egy fiatal anya neveli apa nélkül négy gyermekét.

A hétfői út sikeréért köszönet illeti a Székely Gazdaszervezetek Egyesületét és Szabó Árpád alelnököt, a nyáradszeredai Fábán Ferencet, a református egyházközség nőszövetségét és Tökés Attila lelkipásztort, valamint minden,

nevet felvállaló és névtelenül adományozó személyt.

Nemrég sikeresen zárult egy másik adománygyűjtési akció is: a Töltsük tele! kezdeményezés keretében egy sertést szállítottak a Beszterce-Naszód megyei Vicén működő szörványkollégiumba. Az ott élő huszonnégy gyermek javára hirdetett gyűjtés során az októberben elszállított, tartós élelmiszert, tisztálkodási és tisztítószereket, édességet tartalmazó szállítmány mellett pénzádományok is érkeztek: a rigmányi és nyáradszeredai református gyülekezetekben perselyes adománygyűjtés, a gyulakutai református és szabédi unitárius gyülekezetekben listás adakozás volt.

Köszönet illeti Kulcsár-Rabocska Levente, Buksa Ferenc, Jenei Sándor Levente és Tökés Attila lelkipásztort a kezdeményezés felvállalásáért. Ami még néhány hónapja lehetetlennek tűnt, immár lehetővé vált, Isten kegyelméből és sok jószívű ember adományából egy 182 kilogrammos sertés megvásárlására elegendő összeg gyűlt össze, az állat levágásában, előkészítésében és elszállításában végzett önkéntes munkájukért pedig köszönet illeti a nyáradszeredai Kilyén Csabát és a csikfalvi Marton Attilát. (GRL)



Tucatsni gyerek és két holland hölgy örült a hétfői abodi látogatásnak

Fotó: Gligor Róbert László

Advent az Erdély TV-ben

Az ünnepi várakozás idejét különkiadású műsorokkal és tematikus rovatokkal teszi meghitté az Erdély TV.

A *Mozaik* műsor az adventvasárnapokat megelőző pénteken a hit, a remény, az öröm és a szeretet témája révén fókuszál az ünnepre. Emellett ebben az időszakban *Egy hálás pillantás* címmel olyan rovatot indít, amely a hétköznapi jó cselekedeteinket mutatja be. Fiatal lelkészek adventi gondolataiból töltekezhetnek a nézők, ha a *Lépcsőfokok* című rovatot követik: advent első vasárnapján Furó Félix református lelkész, a második vasárnapon Boldizsár Beáta evangélikus lelkész, december 11-én Jobbágy Júlia unitárius lelkész jelentkezik, az adventi koszorú negyedik gyertyáját András Csaba SJ jezsuita szerzetes, katolikus egyetemi lelkész gyűjti meg. Az ünnepre hangol a *VigadóArt Tündöklő alakban* című verses összeállítás is, amelyben erdélyi előadók tolmácsolják adventi gondolataikat. A produkciókat november 27. és december 23. között közvetíti az Erdélyi Magyar Televízió.

November végétől ismét műsorra tűzte az Erdély TV a Marosvásárhelyi Rádió *Kotta* című műsorát. A tehetségkutató és népszerűsítő műsor szombatonként este jelentkezik. A műsor házigazdája Kurta Kinga. A november 26-án, szombaton 21:30 órától követhető *Kotta* első vendége a FUNKorporation együttes, majd december 3-án azonos időpontban A csajod zenekar előadása látható.

Kedves olvasóink!

A jövő hét közepén szünetel a postai szolgáltatás, mivel november 30. és december 1. hivatalos ünnepnap, és december 2-át is szabaddá nyilvánították. Ne hagyják utolsó pillanatra az előfizetést! A postán még november 28-án megtehetik, utána a szerkesztőségben lehet előfizetni az újságra.

Hirdetési irodánk nyitvatartása a következőképpen módosul:

– november 29., kedd: 9-14 óra között;

– november 30., szerda és december 1., csütörtök: zárva;

– december 2., péntek: 9-14 óra között.

A november 29-i, műsormelléklet tartalmazó lapszám után a következő december 3-án, szombaton jelenik meg.

Időközben a sürgős apróhirdetéseket (gyászjelentés, részvétnyilvánítás, megemlékezés) megjeleníthetjük a Népújság online változatában.

Telefon: 0728-082-259.

Szíves elnézésüket kérjük a kimaradó lapszámok miatt, és köszönjük, hogy kitartanak mellettünk.

A Népújság



642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Romániát az infrastruktúra fejletlensége miatt kevésbé érinti az energiaválság

A romániai lakossági fogyasztókat az energetikai infrastruktúra fejletlensége miatt kevésbé érinti az orosz gázimport visszaesésével kapcsolatos válság – állapította meg az energiaszolgáltatók és civil szervezetek adataira hivatkozva az Adevarul című lap csütörtöki számában.

Az elemzés szerint az Európát sújtó gázellátási problémák közepette jó hírek tűnhet, hogy Románia falusi lakosságának 80 százaléka fával fűt, valójában azonban olyan, súlyos következményekkel járó és sürgős megoldásra váró elmaradottságról van szó, amely energetikai szegénységgel fenyegeti az ország lakosságának csaknem felét.

Az energiaszolgáltatók és civil szervezetek által összegyűjtött adatok alapján a lap azt a becslését közölte, miszerint Romániában a gázhálózat 3,9 millió fogyasztóhoz ér el, ami a háztartások alig 44 százalékát teszi ki.

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) demokráciatanulmányok központjának 2021-es elemzése

szerint Romániában a lakosság 45,3 százalékának túl nagy terhet jelentenek az energiaszámlák, amelyek már 2018-as adatok szerint is meghaladták a családi költségvetés 10 százalékát. George Jigla, a BBTE kutatója munkacsoportot hozott létre a romániai energetikai szegénység tanulmányozására (ORSE), és megállapította: Románia minden második lakosát arra kényszeríti az energetikai kiszolgáltatottság, hogy lemondjon más – gyógyszerre, ruhára, élelemre vagy takarékoskodásra fordítandó – kiadásokról energetikai igényeinek kielégítése érdekében.

Az ORSE idézett tanulmánya szerint a romániai lakások 47,5 százaléka falun található, és ezek mintegy 80 százalékát fával fűtik. A városi lakások 74,5 százaléka előregyártott betonelemekből épült, energetikai szempontból alacsony hatékonyságú panelházban található, amelyek fűtésére és melegvízellátására évente 257-655 kilowattóra energiát használnak el négyzetméterenként. Az Európai Bizottság adatai szerint Európában egy négyzetméternyi lakófelület át-

lagos energiaigénye 180 kilowattóra tehető évente. Jigla szerint az ukrainai háború kapcsán kirombant energiaválság, a gáz árának megsokszorozódása megkérdőjelezi azt a korábbi elképzelést, amely szerint Romániának a megújuló energiaforrásokra való áttéréssel vagy a gázhálózat bővítésével, a lakossági fogyasztók számának növelésével kellene fellépnie az energetikai szegénység ellen.

„Ötven- vagy százéves omladozó vályogházak esetében nem lehet napelemtől vagy hőszivattyúról beszélni. A lakások többségénél azért elviselhetetlen teher a család számára a fűtésszámla, mert alacsony az építmény energiahatékonysága. Ezeknél teljesen mindegy, hogy milyen fűtőanyagot használnak” – mutatott rá a kutató.

A szakértő azt állítja: Romániában a lakások minőségének, energetikai hatékonyságának felmérésére és javítására van elsősorban szükség, a társasházakban pedig a drága és környezetszennyező egyéni gázkazánok helyett a közös hőközpont üzemeltetésére kellene áttérni. (MTI)

Megnövelik az idősgondozás állami költségvetésből történő finanszírozását

Döntéshozó fórumként szavazta meg a képviselőház azt az RMDSZ által kezdeményezett törvénymódosító javaslatot, amely előírja, hogy az idős személyek gondozásának finanszírozása legalább 30 százalékban állami költségvetésből történik majd.

„Nappali központok, otthoni idősgondozás, valamint idősothonok azok a szolgáltatások, amelyekre nagy szükség van napjainkban. Ezeket a legtöbb esetben az önkormányzatok biztosítják az ellátottak számára. A ma elfogadott törvénymódosítással nemcsak a szociális gondozásra szorult idős személyeket támogatjuk, hanem a helyi önkormányzatoknak is segítséget nyújtunk, kötelező résztámogatást biztosítva az állami költségvetésből ezekre a szolgáltatásokra” – nyilatkozta Csépp Éva-Andrea Maros me-

gyei képviselő, a törvénymódosítás kezdeményezője. Romániában is öregedik a társadalom, jelenleg mintegy 3,7 millióra tehető a 65 éves vagy annál idősebb lakosok száma, amely a teljes népesség 19 százalékát teszi ki. A törvénymódosítás szükségességét bizonyítja, hogy 2021-ben a 65 éven felüliek 6 százalékának, azaz több mint 230 ezer időseknél volt szüksége ideiglenes vagy állandó házi gondozásra, azelőtt csupán 1,3 százalékuk részesült ezekben a szolgáltatásokban.

Csépp Éva-Andrea, az RMDSZ munkügyi politikusa elmondta: „Az idős személyek nem lehetnek a társadalom, a család, a helyi közösség és a helyi önkormányzatok terhére. Mindannyian felelősséggel tartozunk időseinkért. Az általunk kidolgozott módosítással elsősorban szorgalmazni szeretnénk az otthoni idős-

gondozás lehetőségét, hogy megelőzzük az idős személyek intézményben való elhelyezését, támogatni őket és családjukat, hogy a lehető leghosszabb ideig saját otthoni, megszokott környezetükben élhessenek”.

Eddig is az önkormányzatok feladata volt akár saját költségvetésből biztosítani a rászorulókat, gondozásukat. A törvénymódosítással a gondozással járó standard költségek minimum 30%-át ezután kötelezően a központi költségvetésből a Munkaügyi és Szociális Védelmi Minisztérium finanszírozza. A törvénytervezet az államelnöki kihirdetés után, a Hivatalos Közlönyben való megjelenést követően lép érvénybe. Az illetékes szaktárca a törvény hatályba lépését követő 60 napon belül kidolgozza a jogszabály alkalmazási módszertanát. (RMDSZ-tájékoztató)

Tűz ütött ki egy gyermekórházban

Tűz ütött ki csütörtök reggel a kolozsvári 2-es számú gyermekórház harmadik emeletén. A pácienseket biztonságban kimenekítették.

A Kolozs megyei katasztrófavédelem közölte, hogy vörös beavatkozási kódot

léptettek érvénybe. A tűzoltók tájékoztatása szerint a helyszínre érkezésükkor az épület harmadik emeletén lévő mosdóban égett egy kábelcsatorna, aminek következtében hatalmas füst keletkezett a harmadik, negyedik és ötödik emeleten.

A tűzoltók azonnal eloltották a lángokat, senki nem sérült meg.

A kórház betegeit és a hozzátartozókat még a tűzoltók megérkezése előtt kimenekítették. A tűzoltók átvizsgálják a kórházat, hogy elejét vegyék hasonló incidenseknek. (Agerpres)

Kijev nagy részében még mindig nincs áram

Kijev 70 százalékában továbbra sincs áram, a vezetékes vízellátást eddig részlegesen állították helyre a szerdai újabb, főként a polgári infrastruktúra megsemmisítését célzó nagyszabású orosz rakétatámadás után – közölte csütörtökön Vitalij Klicsko kijevi polgármester.

A városvezető a Telegram üzenetküldő alkalmazáson kifejtette, hogy a vízellátást a Dnyeper (Dnyipro) folyó bal partján, részben pedig a jobb oldalon visszaállították Kijevben.

„A Kijivvodokanal vízművállalat energiamérnökei és szakemberei egész éjszaka azon dolgoztak, hogy helyreállítsák a főváros létfenntartását. A város bal partján már helyreállt a vízellátás. A jobb oldalon régeltre tervezzük a helyreállítását. A főváros 70 százaléka még mindig áram nélkül van” – írta Klicsko. Hangsúlyozta: az energetikai szakemberek mindent megtesznek annak érdeké-

ben, hogy a lehető leghamarabb vissza-kapcsolják az áramot, de ez attól függ, hogy sikerül-e helyreállítani az egyensúlyt egész Ukrajna energiarendszerében.

Az ukrainai atomerőművek szerdai ideiglenes lekapcsolódása után Herman Haluscenko energetikai miniszter azt ígérte csütörtökön, hogy a nap végéig az összeset visszakapcsolják az ukrán energiahálózatba, ami jelentősen fogja csökkenteni az áramhiányt az országban. Hozzátette, hogy a létfontosságú infrastruktúrális létesítmények országsszerte már áram alatt vannak, és a termelési mennyiséget a nap folyamán növelik.

„Arra számítunk, hogy estére megkezdik a működést az atomerőművek, amelyek árammal látják el a hálózatot, és ez jelentősen csökkenti a hiányt. Ez az első alkalom, hogy mind a négy atomerőművet egyszerre kapcsolják le” – jegyezte meg Haluscenko. „Az atomerőművek esetében most kulcsfontosságú – foly-

tatta –, hogy saját szükségleteik kielégítésére kapjanak elegendő áramot, ami nukleáris biztonsági kérdés. Ha egy atomerőmű dízelgenerátorral működik, az kockázatot jelent a nukleáris és sugár-biztonsági szabványok és követelmények tekintetében” – hívta fel a figyelmet.

Hangsúlyozta, hogy ezért minden atomerőművet a lehető legrövidebb időn belül bekapcsolnak az ukrán energiarendszerbe, ami lehetővé teszi számukra, hogy ismét áramot szállítsanak a hálózatba. Kivételt képez a zaporizzsjai atomerőmű, amely továbbra is dízelgenerátorral működik – tette hozzá.

Andrij Juszov, az ukrán katonai hírszerzés szóvivője egy tévéműsorban kijelentette, hogy előrejelzésük szerint az oroszok a jövőben is folytatják a szerdahoz hasonló nagyszabású rakétatámadásokat Ukrajna ellen, és körülbelül egy hétbe telik, mire felkészülnek a következőre. (MTI)

Ország – világ

Elítélték a cernavodai gyilkost

Huszonhét év és négy hónap szabadságvesztésre ítélte a Konstanca megyei törvényszék szerdán azt a férfit, aki 2021 áprilisában megölt és kirabolt egy cernavodai tanárnőt. A döntés nem jogerős, tíz napon belül megfellebbezhető. A bírák összevonták az emberölésért kiszabott 25 év börtönbüntetést és a rablásért járó 7 évet oly módon, hogy a súlyosabb büntetéshez hozzáadták az enyhébb büntetés egyharmadát. Az 52 éves pszichológianő holttestét 2021. április 8-án találták meg cernavodai lakásában a tűzoltók, akiket az áldozat nővére riasztott. A nyomozás során kiderült, hogy az elkövető különböző munkákat végzett el a pedagógus lakásában. A férfi azzal az ürüggyel tért vissza a lakásba, hogy ellenőriznie kell az általa felszerelt redőnyöket, a helyszínre érve azonban megpróbálta magához venni a lakáskulcsokat, mire a tanárnő kiabálni kezdett. A férfi zoknival tömte be a nő száját, megkötözte és megfojtotta, majd a lakásban talált 500 lejű, bankkártyákkal és az áldozat mobiltelefonjával távozott. (Agerpres)

Indokolt emelni a minimálbért

Azért is indokolt emelni a minimálbért 2023 januárjától, mert Románia ezáltal fontos lépést tenne az európai minimálbér bevezetése felé – véli a Szociáldemokrata Párt (PSD). Az alakulat csütörtöki közleményében leszögezik, a minimálbérrel kapcsolatos döntések meghozatalakor mindenképpen szem előtt kell tartani a nemrég elfogadott uniós bérezési modellt. A bruttó minimálbér 3000 lejre emelésével Románia fontos lépést tehet a megfelelő minimálbérekről szóló uniós irányelvnek a hazai jogrendbe történő átültetése irányába – nyomatékosították. Mint kiemelték, a január 1-jétől esedékes emeléssel a minimálbér elérné az Országos Statisztikai Intézet (INS) által idén szeptemberre jelentett bruttó átlagbér 46,5 százalékát, 2024. január 1-jétől pedig egyenlő lehet a bruttó átlagbér 50 százalékával, ahogyan azt az uniós direktíva ajánlja. Jelenleg a minimálbér a bruttó átlagbér 39,5 százalékát teszi ki. A javasolt európai mechanizmus bevezetése stabilitást, koherenciát és kiszámíthatóságot biztosítana az üzleti szféra számára, ami ösztönözné a magánberuházásokat. (Agerpres)

Első szállítmány

A héten megérkezett Romániába az első szállítmány a koronavírus elleni új típusú vakcinából – jelentette be csütörtökön az egészségügyi miniszter. Alexandru Rafila rámutatott, az oltást a családorvosi rendelőkben és az ország főbb kórházaiban kialakított oltóközpontoknál lehet kérni hamarosan. Az új típusú vakcina a koronavírus omikron variánsa ellen nyújt védelmet. (Agerpres)

„Mér földkő” a városfejlesztésben

(Folytatás az 1. oldalról)

fejlődik, a városvezetés pedig igyekszik kiépíteni a szükséges infrastruktúrát is, úgy mint egy hid építését a Maroson. Ennek kapcsán csütörtökön hosszú vitát folytattak a tanácsban, a képviselők egy része új megvalósíthatósági tanulmányt rendelt volna, mások csak formai tanulmányt illesztettek volna a már meglévő megvalósíthatósági mellé, időt és pénzt spórolva. Mert, bár eltérő a képviselők véleménye ez ügyben, abban mindenki egyetért, hogy nem 2030-ra kellene megépüljön az új hid, hiszen naponta sok ezer gépkocsi kel át a jelenlegi hídon, az Aranykakas előtti körforgalomnál károszt okozva.

Az elfogadott PUG tartalmazza tehát a tervezett fejlesztéseket (terelőút, parkolóházak stb.), összehangolja a metropolisz övezet jövőbeli beruházásait, ösztönzi a befektetőket, építési tilalmat old fel, kibővíti a történelmi védett övezetet, a zöldövezeteket, az ipari zóna összefüggését 34 hektárral növeli, távlatilag pedig megszünteti a gépkocsiforgalmat a város főterén. Remélhetőleg a rugalmasságát csak javító szándékkal használják ki a későbbi önkormányzatok.

Ha nem is perfekt, ahogy Iszlai Tamás mondta, a csütörtökön elfogadott frissített városrendezési terv elengedhetetlen ahhoz, hogy a várost a kor igényeihez igazodva lehessen fejleszteni, nem pedig kaotikusan, érdekek mentén.

Ingyen buszozhatnak a marosvásárhelyiek

(Folytatás az 1. oldalról)

a már megérkezett elektromos buszokat is. Ezek közül 14-et már forgalomba írtak, várhatóan januárban tesztelik a járműveket. Marosvásárhely alpolgármestere hozzátette: az elektromos autóbuszok elindítását követően sor kerülhet a járatok sűrűségének növelésére.

A testület ülésén Portik Vilmos újra ismertette a javaslat céljait, hangsúlyozva, hogy a lakosság ré-

széről is szükség van mentalitásváltásra. Hangsúlyozta, külföldön számos nagyvárosban vannak ilyen kedvezmények, ugyanakkor figyelembe kell venni, hogy hétvégén nagyon kevés, mintegy 4 ezer menetjegyet adnak el a hétközben értékesített 25 ezerhez képest. „Arról szeretnénk meggyőzni az embereket, hogy hagyják otthon az autójukat, és üljenek autóbuszra” – tette hozzá. Mureșan Adrian, arra hivat-

kozva, hogy követhetetlen azoknak a száma, akik igénybe veszik a tömegszállítási járműveket, az ingyenesség helyett 80 százalékos utazási kedvezményt javasolt mind az idősek, mind a diákok esetében, erre vonatkozó módosító indítványt tett. Radu Pescar hangsúlyozta, a jegyek, bérletek nyomtatása, eladása is költséges, ennek árát meg lehetne takarítani azzal, hogy ingyenes utazást tesznek lehetővé bizo-



Kerékpárutak létesítéséről is szól a PUG

Fotó: Nagy Tibor (archív)



Tervben van egy új híd építése a Maroson

nyos társadalmi kategóriáknak. Claudiu Maior arról érdeklődött, hogy valamilyen hatástanulmány készült-e a költségvetésre vonatkozóan, Pápai László szerint kevés az elektromos buszokat kiszolgáló töltőállomás.

Soós Zoltán polgármester hangsúlyozta, hogy elemezték a tömegszállítással kapcsolatos költségeket, folyamatban van az autóbuszállomás modernizálása, mintegy 50 töltőállomást helyeznek üzembe, vagyis nem látja akadályát, hogy jó körülményeket lehessen biztosítani az utazóközönségnek. A tervezetet végül megszavazták, ellene csupán Mureșan Adrian POL tanácsos voksolt.

A csütörtöki tanácsi határozat értelmében megmaradnak az eddigi kedvezmények a nyugdíjasoknak (esetükben törölték a 2800 lejes jövedelemkorlátot), háborús veteránoknak, a politikai foglyoknak, a diákoknak, a fogyatékkal élő személyeknek és gondozóiknak, a vér-

adóknak és más társadalmi kategóriáknak.

A tanácsülésen a képviselők kisebb vita után jóváhagyták egyebek mellett a 2022-23-as tanév második félévére az iskolai ösztöndíjakat, az általános városrendezési tervet (PUG), amelyben szerepel az új Maros-híd felépítése is, illetve kerékpársávok, zöldövezetek kialakítása. Határozatot hoztak egyéb, kiemelten fontos beruházásokra vonatkozóan, mint a Park szálló melletti mélygarázs építése, utak javítása, egy olyan hulladéklerakó terve, amelyre az önkormányzat 5,5 millió eurós költségkeretre pályázik a PNRR programban. A pályázatoknál maradvány, Frunda Csenge RMDSZ-frakcióvezető a csütörtöki sajtótájékoztatón elmondta, hogy 47 millió lejt nyert a város újabb tömbházak hőszigetelésére, és 20 milliót a Romulus Guga és a Gheorghe Marinescu liceum épületének hőszigetelésére.

RMDSZ: megvédjük a családokat az elszabaduló energiaáraktól

Megszavazta a képviselőház azt a sürgősségi kormányrendeletet módosító törvénytervezetet, amely rögzíti a villamos energia és a földgáz felső határának értékét az év végéig, valamint a 2023. január 1. és 2025. március 31. közötti időszakokra. A törvénytervezet azt a kompenzációs rendszert szabályozza és egészíti ki, amelyet az RMDSZ kezdeményezésére a kormány az elszabaduló energiaárak megoldására fogadott el tavaly októberben.

A törvénytervezet értelmében 2022. december 31-ig a következő rögzített energiaárak vannak érvényben: 0,68 lej/kWh maximum 100 kWh havi átlagfogyasztás, illetve 0,80 lej/kWh a 100–255 kWh közötti fogyasztás esetén. A földgáz esetében 2025. március 31-ig a végső számlázott érték nem haladhatja meg a 0,31 lej/kWh árat a háztartási fogyasztók esetében. A nem háztartási fogyasztók számára a villamos energia végső számlázott értéke maximum 1 lej/kWh a havi fogyasztás 85 százalékára, az ezt meghaladó fogyasztást pedig 1,3 lej/kWh áron számlázzák. A földgáz maximális értéke nem haladhatja meg a 0,37 /kWh-t azon, nem háztartási fogyasztók számára, akiknek fogyasztása az előző évben legfeljebb 50.000 MWh volt.

A 2023. január 1. és 2025. március 31. közötti időszakban az alábbi villamosenergia-árak lesznek érvényesek a háztartási fogyasztók számára: 0,68 lej/kWh maximum 100 kWh havi átlagfogyasztás esetén; 0,80 lej/kWh a 100–255 kWh közötti fogyasztás esetén, a 255 és 300 kWh közötti fogyasztást 1,3 lej/kWh áron számlázzák, abban az esetben pedig, ha a havi fogyasztás meghaladja a 300 kWh-t, a teljes fogyasztást 1,3 lej/kWh áron számlázzák.

Csép Éva-Andrea, a képviselőház munkaügyi bizottságának alelnöke,

elmondta: „Január 1-től, fogyasztástól függetlenül, 0,68 lej/kWh-t fizetnek a villamos energiáért azok a nagycsaládok, amelyek legalább három 18 év alatti gyermeket nevelnek, vagy 18-26 év közti fiatal, akik még tanulnak. Ugyanez az árplafon lesz érvényes az egyszülős családok számára is. Először beszélünk Romániában konkrét, nagycsaládokat támogató intézkedésről, valamint kiemelt figyelmet szentelünk az egyszülős családoknak is. Mi nemcsak nyilatkozatok szintjén foglalkozunk a családpolitikával, hanem, ahogyan a megszavazott új törvény is bizonyítja, elkezdjük a konkrét lépéseket. Továbbá a kompenzált árban részesülnek azok a fogyatékos személyek is, akik a kezelésükhöz, felépülésükhöz elektromos orvosi eszközöket, készülékeket használnak” – emelte ki a képviselő.

Bende Sándor, a képviselőház ipari bizottságának elnöke elmondta: „A jogszabály szerint legfeljebb 1 lej/kWh árat fizetnek majd a havi átlagfogyasztásuk 85 százalékára a kis- és középvállalkozások, a közüzemi szolgáltatók, a 10-es CAEN-kóddal azonosított élelmiszeripari vállalkozások, valamint azok a mezőgazdasági és halászati vállalkozások, amelyek a 01. és 03. CAEN-kód által jelzett szakmák valamelyikében tevékenykednek. Továbbá az állami és magánkórházak, a tanintézményeknek, az egyházaknak és a kutatóintézeteknek is ez lesz a maximum számlázható ár. Arra a fogyasztásra, ami a havi átlagfogyasztás 85 százaléka felett van, 1,3 lej/kWh-t kell fizetniük az említett gazdasági szereplőknek és közintézményeknek”.

A törvénytervezet az államelnöki kihirdetés után, a Hivatalos Közlönyben való megjelenést követően lép érvénybe. (RMDSZ-tájékoztató)

Ülésezett a Maros Megyei Tanács

Beruházásokat támogat a testület

A Maros Megyei Tanács csütörtöki ülésének napirendjén eredetileg 14 pont szerepelt, köztük a megye költségvetésének kiigazítása, azonban sürgősségi eljárással újabb nyolc tervezetet terjesztettek elő, amelyek többnyire az országos helyreállítási terv (PNRR) keretében sorra kerülő projektek kivitelezéséhez köthetők. Az ülést Péter Ferenc tanácselnök vezette.

A sürgősségi eljárással beütemezett tervezeteket a tanács testülete jóváhagyta. A Maros Megyei Tanács alárendeltségébe tartozó kórházak a járóbeteg-rendelő felújítására, a Marosvásárhelyi Szív-érrendszeri és Transzplantációs Intézet az Intenzív terápiás részleg és a műtők korszerűsítésére tette le pályázatokat.

Az Aquaserv vízszolgáltató vállalat a nagy infrastrukturális beruházások keretében készített elő két pályázatot. Az egyik az Aquaserv által üzemeltetett telephelyek energiahatékonyságának növelését, a másik a vállalat tevékenységének digitalizálását célozza a vízvesztés-kezelő rendszer fejlesztése érdekében.

Kiigazították a költségvetést

A testület jóváhagyta az általános költségvetés kiigazítását 230 ezer lejjel, amelyet a hozzáadottértékadókból levont összegekből utaltak vissza. Ezt az összeget a közigazgatási egységek költségvetésének kiegyensúlyozására szánják. Több alintézmény is költségvetés-kiegészítést kapott, többek között a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, amelynek 2,45 millió lejt ítéltek meg. A Maros Megyei Kórház 5,32 millió lejes, a dicsőszentmártoni Dr. Gheorghe Marinescu kórház 770 ezer lej költségtámogatásban részesült állami forrásból a Közegészségügyi Hatóságon keresztül.

Partnerségi megállapodás mélygarázs építésére

Elfogadták ugyanakkor a Maros Megyei Tanács és Marosvásárhely önkormányzata közötti együttműködési megállapodást, amely mélygarázs építésére vonatkozik a volt Park szálló területén. Az átfogó projekt részeként a megye és a város egy 275 férőhelyes mélygarázst építene a Városháza, a Cuza Vodă és az Enescu utca kereszteződése környékén. Mivel az önkormányzat tulajdonában levő terület nem elegendő a parkoló kialakítására, partnerségi megállapodást kért a Maros Megyei Tanácstól, hogy a tulajdonában levő terület egy részét adja át a föld alatti parkoló megépítésére.

– A Városháza utca 2. szám alatti 3209 négyzetméteres összterületből 888,5 négyzetmétert ad át a megye a mélygarázs építésére. A megyei tanács a tulajdonában levő terület rész karbantartását és működtetését vállaljuk. Mivel ebben a kérdésben a Maros megyei lakosok érdeke egybeesik a város lakókéval, célszerűnek és hatékonyknak látjuk, hogy a megye és a város együttműködjön ennek a beruházásnak a kivitelezésében – hangsúlyozta Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke. (mezey)

Adventi koszorú a marosvásárhelyi Bolyai téren

Óriás adventi koszorú köré hívja ünnepelni a marosvásárhelyieket a Marosvásárhelyért Egyesület. A koszorú idén is a Bolyai téren helyezik el, az egyesület pedig mind a négy adventi vasárnap közös gyertyagyújtásra várja az embereket.

A nagy méretű, mintegy 3 és fél méter átmérőjű, kültéri adventi koszorút a következő négy héten minden nap megcsodálhatják az arra járók, vasárnap délutánonként pedig ünnepélyesen gyújtják meg a négy adventi gyertyát a marosvásárhelyi magyar történelmi egyházak képviselői. Advent első vasárnapján a római katolikus, a második vasárnapon az unitárius, a harmadikon az evangélikus, a negyediken pedig a

református egyház képviselteti magát az eseményen. A hit fényét jelképező, első adventi gyertya meggyújtására november 27-én 16.30-tól kerül sor. Szenté Katalin, a Marosvásárhelyért Egyesület elnöke köszönti majd azokat, akik ily módon közösségben is szeretnék megélni a várakozás, az advent időszakát, majd Péter Arthur római katolikus főesperes, plébános rövid egyházi áldása és ünnepi ének teszi meghittebbé az élményt. A hagyományteremtő szándékkal tavaly indított kezdeményezést pozitívan fogadta a közönség, a Marosvásárhelyi Egyesület célja, hogy minden évben felállítsa a városban az óriási adventi koszorút, amely köré összegyűlhetnek azok, akik számára fontos az advent és a várakozás közösségi megélése.

Színés Világ

XIX. évf. 47. (837.) szám, 2022. november 25., péntek

Skót szoknya, duda, whisky és egyebek

Dr. Ábrám Zoltán

A közembernek sok minden eszébe juthat, amikor a skótokat emlegetik neki. Mindenekelőtt a skót szoknyás férfiak, a dudájukat megszólaltató zenészek, a skót whisky íze. A kockás mintás, főleg piros-fekete színű gyapjúszövet, a tartán nemzeti jelkép, belőle készül a skót szoknya. Az ország több pontján külön múzeumokat rendeztek be, amelyek a különböző skót kockás szöveteket, mintákat sorakoztatják fel, a gyapjú megfestésének gazdagságát bizonyítják. A klántartán hagyománya azt jelenti, hogy az egész kiterjedt rokonság, a klán tagjai kizárólag ugyanazt a mintázatot viselték ruházatukon, és így különböztették meg őket egymástól.

A gyapjúszövet tompa színezésének hagyománya a viktoriánus idők előttre nyúlik vissza, amikor a kisüzemek tulajdonosai maguk fonták, festették és szőtték saját birkáik gyapját. A ruhafestéket természetes alapanyagokból: moszatból, puhatestűek váladékából és földből állították elő. A XVIII. század derekán Skóciában lezajló ipari forradalom egyúttal a szövés korszerűsítését jelentette, és rátértek a gyapjú vegyi úton készített festékekkel történő színezésére. Létrejöttek a hatalmas textilüzemek, míg az eredeti, Harris Tweed jelvényvel ellátott szövetet ma is házilag készítik.

A skót szoknyát sokféle tevékenységgel lehet asszociálni. Skóciában lépten-nyomon árulják a képeslapokat, amelyeken a népviseletbe öltözött skót férfi díszes dudáját fújja. A dudás sokszor élőben is látható, a dudaszó akár hétköznapi is betölti egy-egy skót város központját. A turisták kedvence a skót szoknyában, tüszővel a hátán, térdharisnyában, borbakancsban és fején tartánbarettel dudát cipelő szórakoztató zenész látványa. A skót duda használata szintén a klánokra épülő szokásrendre vezethető vissza, az őslakók által szívesen megszólaltatott hárfák helyét fokozatosan kiszorította. A dudák sírának-panaszos éneke rendkívül egyedül, gyakorta dallamos gael balladák kíséretében. Annál megkapóbb látvány, amikor egy egész együttes sorakozik fel többtucatnyi dudával és többnyire tangóharmonikákkal, ütőhangszerekkel felszerelve. Skóciában nagyon sok önkormányzat és rendőrség dudaegyüttest tart fenn, és az ország számos vidékén összejöveteleket szerveznek a számukra.

A Skót-felföldön már a XI. századtól kezdve különböző erőviadalokat szerveztek, amelyeken a klánvezérek a győztesek közül kiválasztották segédjeiket. Ezek a későbbiekben a tánc, a dudaszó, az

ügyességi és sportversenyek színes találkozóival lettek. A hagyományosan megrendezett felföldi játékok jellegzetes részét képezi a skót szoknyában történő kalapácsvetés és a cölöplökés. Az edinburghi kastélyban évről évre sorra kerülő katonai díszszemlék, az országsszerte megtartott fesztiválok, táncos-zenés mulatságok főszereplője a skót szoknya. Rendkívül látványos, amikor a ceildhnek nevezett néptáncikat is benne ropják a derék skótok.

A százféle módon készített skót whisky nemcsak a világ legkedveltebb italai közé tartozik, hanem egyúttal évszázadok történelmét és a szakismeret tökéletességét is hirdeti. A már évszázadok óta működő lepárlók többsége (kb. száz) a Skót-felföld hegyvidékén található, termékeik a világ whiskykereskedelmének zömét adják. Az itt nyert és világ körüli utat megtevő whiskynek a környéken természetesen árpa és a hegyi patakok kristálytiszta vize két fontos meghatározó tényezője. A skót whisky minősége egyedülálló, az évszázadok óta finomodó gyártási technika a biztosítéka. A célszerűen lassított lepárlás adja meg a whisky selymességét; vagy ahogyan a lepárló dolgozó mondják, a whisky melegségét és tisztaságát. Ezután a whiskyt tölgyfa hordókban érlelődni hagyják, sokkal tovább, mint a törvényben előírt három év. A különböző párlatok összekeverésének gyakorlata meghatározott összetételű italféleségek előállítását célozza. Ugyanakkor semmi sem megengedett, ami esetleg befolyásolhatná a whisky évszázadok alatt kialakult karakterét. A jó minőségű alapanyagok mellett a helyi hagyományok betartása és a több évszázados tapasztalat a biztosítéka annak, hogy a számtalan skót whiskytípus a világ négy égtája felé viszi útját a Skót-felföld eldugott kis helységeiből. Így válik Skócia legnagyobb gazdagságává a whisky, azaz ősi nyelven az „élet vize”.

A skót szoknya, duda, whisky jelképei mellett még számos jellegzetessége van Skóciának. Az egyedi formájú kelta keresztok a temetőben, régi épületeken vagy akár a modern világ szimbolikájában lépten-nyomon az ősökre emlékeztetnek. A puritán kék zászló a fehér átlós keresztrel a skót identitás és önérzet, a többnyire jó értelemben vett nacionalizmus, a mai napig megőrzött autonómia hirdetője. A kézművesség hagyományai között az üvegfüzés és -díszítés, a kristálytárgyak készítése, valamint a juh-bőrből készült eszközök gyártása is szerepel. Skóciában találták fel a világ körüli utat megtevő golfot, amely a Nemzetközösség államaiiban különösen népszerű; a világ legjobb golfpályái közül itt található

néhány. A friss vizű hegyi patakokból kifogott lazac különösen jó ízű, de a tengeri halakból, rákokból, kagylókból készített fogások is a legjobbak a maguk nemében. És ha már a táplálkozásnál tartunk, a gasztronómiai jellemzők közül a „gömböcevést” szükséges kiemelni. A haggis, a legjellegzetesebb skót étel a hagyományos recept szerint feldarabolt birka- vagy borjúbelsősből készül, amelyet faggyúval, hagymával, zabliszttal és fűszerekkel kevernek, majd juhbélbe töltönek, és megfőznek.

Ha azt mondom, hogy skót, sokaknak egyből a viccek jutnak eszükbe. A skót viccek általában arról szólnak, hogy a skót mennyire zsurori, fogához veri az utolsó garast. Az utazó viszont egyáltalán nem ezt tapasztalhatja, hiszen többnyire olyan véleményt alakíthat ki, miszerint a skótok rendkívül vendégszeretőek, barátságosak, jólelkűek, adakozók. Az angoloknál érdeklődőbbek a vendég iránt, ugyanakkor náluk lényegesen mulatibbakk. Az ismeretlen odautazót könnyebben meghívják egy pohár italra.

Akkor hát honnan erednek a skót viccek? Először is elmondható, hogy a skótok viszonylag keveset költekeznek, spórolnak, sajnálják a pénzt önmaguktól. Ennek a háttérben az áll, hogy Skócia legnagyobb részén, főleg az Északi-felföldön az emberek nehezen teremtették meg a mindennapiakat a mostoha körülmények miatt, a szegény föld lakóinak keményen meg kellett dolgozniuk a megélhetésért. Másodsorban: az angolok előszeretettel terjesztették a skótok fukarságáról szóló vicceket. Végül, de nem utolsósorban: a keleti partvonal mentén, főleg Aberdeen környékén tényleg zsuroriak az emberek. Leginkább rájuk lehetnének érvényesek a skót viccek, de a köztudatban az terjedt el, hogy a skótok általában spórolnak. Ez így nem igaz. Sok emberöltőnek kell elteltetnie ahhoz, hogy a skót viccek – és ugyanúgy a Drakula-mítosz – sokadmagukkal el-tűnjenek az emberi butaság személtádjában.

Annál büszkébbek a skótok kultúrájukra és történelmi örökségükre, világhírű mérnökeikre, tudósaikra, irodalmáraikra. A tudomány, nevelés és technológia nagymesterei, számarányukat tekintve a világegyetem között helyezkednek el. A gőzgép, a telefon, a televízió, a gőzkalapács, a radar, az antiszeptikumok, a kloroform, a penicillin felfedezői mind skótok voltak:



James Watt, Alexander Graham Bell, John Logie Baird, James Nasmyth, Robert Watson Watt, Joseph Lister, James Young Simpson, Alexander Fleming. Méltó társaiknak bizonyultak a matematikus John Napier, a közgazdász Adam Smith, a fizikus Lord Kelvin, a geológus John Muir, a botanikus William Hooker, az építész Thomas Telford és még sokan mások. Irodalmi nagyjaik: Walter Scott, Robert Burns, a nemzet költője, Robert Louis Stevenson és társaik. A skótok közül híres világhírű, felfedezők is kikerültek, mint Nyugat-Afrika felfedezője, David Livingstone orvos és misszionárius, aki elsőként szelte át keletről nyugatra a fekete kontinent, miközben felfedezte a Viktória-vízesést és a Nyassza-tavat.

A skót történelem meghatározója volt az angolokkal kialakított viszony. A függetlenségért folytatott hosszú és hősi harcok a skótok végül önként adták fel, amikor 1707-ben parlamentjük egyesült az angol és a walesi országgyűléssel. Mégis, Skócia külön országnak is felfogható, hiszen jelentős politikai, gazdasági önállósággal rendelkezik. A skótok szabadon gyakorolhatják hitüket, szokásaikat, kultúrájukat, nincs gazdasági-társadalmi megkülönböztetés. Miközben Skócia változatos domborzatú ország része az Egyesült Királyságnak. Lakossága meghaladja az ötmillió személyt, többségük a déli részen, illetve az itt található nagyobb városokban él. A „főváros”, a mintegy félmillió lakosú Edinburgh Skócia második legnagyobb városa az erőteljesen iparosodott Glasgow után. Skócia közigazgatási székhelye, sok parkkal, szép épületekkel, múzeumokkal, bájos utcákkal rendelkező város, amely vulkáni eredetű kőzetekből álló dombok oldalához tapad. Építészeti gazdagsága és természeti környezete, csodálatos éjjeli kivilágítása miatt a világ egyik legszebb fővárosának tartják. Utcái polgári büszkeséggel vegyes nyu-

galmat árasztanak. Mivel tudományos és kulturális rendezvények, különböző témájú konferenciák és találkozók megtartására rendkívül alkalmas helyszín, szakemberek, művészek ezrei látogatják folyamatosan a szépségű turistán kívül, azaz velük együtt.

A hegyek, tengerpart és szigetek világa, a megőrzött szokások Észak-Skóciát, a Skót-felföldet teszik az országba látogató természet- és hagyománykedvelők legfontosabb célpontjává. A skótok völgyekben legelésző tehének, a tiszta hegyvidéki levegő, a homokos partokon beszipantott tengerillat, a rendkívül gazdag növény- és állatvilág, a szép kastélyok és az egyedi whiskylepárlók látványa, a vendégszerető falvakban a mai nap is gyakorolt hagyományok különös vonzóerőt gyakorolnak. A nem túl magas, de földrajzi elhelyezkedése miatt kietlen és zord magaslatokon csupán szirti sasok és szarvasok szegődnek a vándor útítársául. Mindemelllett az ország világhírű lazac- és tengeripisztráng-horgászparadicsom, és rendkívül sokféle szabadidős sporttevékenységre nyújt lehetőséget, melyek közül a golfozás, a sízés, a vitorlázás, a szörfözés, a lovaglás emelkednek ki.

A felföld a turisták számára egyet jelent a jellegzetes skót tájképpel: az érdekes alakzatú szikár hegyvonulatok, a völgyekben megbúvó élénk tavak, a fenyő- és nyírfaerdők, a sokszínű szigetvilág látványával. A vidék növény- és állatvilága rendkívül változatos és egyedül. A skóciai szigetek sehol másutt a világon nem élő madara a skót keresztcsőrű, amely nevét csőrének alakjáról kapta. A mezei erdei virágok, az alpesi flóra pompájából ki kell emelni az ország nemzeti szimbólumát, az igénytelen bogáncsot, amelyről a leghíresebb, több mint háromszáz éve létező lovagrendet nevezték el (Order of the Thistle), és megtalálható a skót egyfontos pénzermén.

A természet kalendáriuma (DXL.)

Kiss Székely Zoltán

*Szívem, mit hitegetsz?
Ha megyek a Körúton bús világomra
fényt és csókot hintesz.
Szívem, mit hitegetsz?*

*Tudom már amit kell, sajnos tudom.
Te drága, hitegető szerszám,
hogy bús az orcám.*

*Hogy bús vagyok s szomorún folynak a vizek,
hogy október van, mély harang,
hogy októberbe kondul bele – giling-galang,
az őszi fény, őszi harang.*

*Tudom már amit kell, sajnos tudom,
te nyájas kifogyhatatlan,
áldott jó Szó, Bőség.
Benned hiába van, hogy meggyőzz – Készség.
Tudom már amit kell, sajnos tudom,*

*hogy magányom sírva túl át a földi úton,
a vak göröngyön, a Mindenségben.
Támfalad örök panasz,
mely kísér – s el nem hagy:
Hogy felettünk ver a szívünkben
elkondul minden nap
egy őszi szó, őszi harang.*

Tudom már amit kell, sajnos tudom.

Az **Apáczai Csere János** falujában született **Bartalis János** az **Őszi harang** című verse megjelenésekor – **Brassói Lapok**, 1924. 11. 30. – már felesége falujában, a Dés melletti Kosályon gazdálkodik. Bár első verse éppen a világégés kezdetén, 1914. június 25-én jelent meg a kolozsvári **Újságban**, az első világháború borzalmas frontélményei után a nyugalmas békét, természeti idillt hozó falusi magányába húzódik, majd mikor újra írni kezd, a természet kimeríthetetlen szépségeihez, energiáihoz igazodik ismétlődéseiben, végtelen áhítatában is.

*Nincs kezdete az én dalomnak,
és nincs vége se,
egy darab a világból,
vagy talán maga az egész világ.*

– írja ekkor, Trianon után. Természetköz-pontúságában egyhúru ez a líra, mégis gaz-

dag, mert világa nem ember nélküli világ: a versbe belépő ember a természet része. Aztán másfél évtizednyi idő után kettéhasad a világ számára.

*Kettéhasadt Erdély, mint a szívem.
Egyik felől maradt apám s anyám,
egy élő meg egy holt.
Másik felől maradt egy sírhalom...
Mit írsz fel még, Történelem
Erdély rettentő sorslapján?...
Másfélezer óta megértünk sok csodát.
Pipáltunk mi már török-tatárt.
Láttunk kun vihart s besenyő-fölleget.
Martinuzzi s Basta korát is kibírtuk.
Most túl maradt egy élő meg egy holt.
Az Olton átlátszik a sírkereszt fája.
Mintha apám s anyám kitárt karja volna.
Búsán zokog kis falunk harangja.
E csodaszép őszön
egyik felől öröm
s egetverő éljen.
Másik felől jobb volna tán
a temetőmélyen.
Hallod-e ott Bölön
hogy zúg, tombol, dalol?
Hallod itt Apáca?...
zokog keservesen.
Baróton, Baconban heje-huja járja.
Ürmösön a lányok felöltöztek gyászba.
Virágban fürdik ma Váradnak utcája.
Könny permetez le ma Enyedre, Tordára.
Ó, Uram, népedre e kétféle sorsot,
miért osztogatod megpróbáltatásod?
A mély őszi éjben sírnak a csillagok.
A bús őszi éjben síró magyarok.
Imádkozzatok!*

A **Kettéhasadt Erdély...** a bécsi döntés után jelent meg az Erdélyi Helikon 1941. októberi számában. S ha folytatja is bukolikák írását, ezek már keserűes vallomások. Az 1942-ben a Révai kiadónál megjelent **A mezők áldása** című kötetében az **Őszi bánat** idézi az egykori őszi harangszót (is):

*Őszi bánat, csendes, szelíd virág,
Úgy körülölelted szívem.
Kicsiny királyok. Minden virágod,
mintha mosolyogna nekem.*



Őreg nyárfa napkeltébe belezissenő levelei

*Az ősz, a szív:
véres két árny.
Sokat jártam az
emberek között.
Ifjú vagyok,
csendes imám.*

*Nem is hiszitek
– de hát kinek,
Kihez beszélek?
Dús a hajam és
puha, mint a se-
lyem,
puha, lágy, lágy,
lágy.*

*Szép hang ez,
amit megütöttem.
Szép.
Csendes októ-
ber, mély, mint a
folyam s a harang.*

*Megérinteném a
szívnek egy húrját.
De fáj, fáj. S a
vad zivatarban
eldurvult a
kezem. Nem kén-
most
írnom. Rajt még
a vér s a sár.*

Búcsúznak las-
san az ősztől no-
vember utolsó péntekén, a **Ne vásárolj semmit!** világnapján. Bohókás, mégis kritikus tiltakozás ez a nyugati túlfogyasztás, a jólét, a vagyon egyenlőtlen elosztása és a reklámnak a mindennapi életünkre gyakorolt hatása ellen. A napot 1992-ben **Ted Dave** kanadai reklámszakember kezdeményezte, ezáltal akart tiltakozni a reklámok szüntelen túlfogyasztásra való ösztönzése ellen...

Ne vásárolj semmi ócskaságot! Modernnek tűnő avított világnézetet se, s forradalmi-
nak tűnő badarságot, isten- és természettagadást se – tesszem hozzá.

November 26-án 139 éve, hogy 1883-ban megszületett **Babits Mihály**. Első, **Levelek Irisz koszorújából** című verseskötetének egyik ódája a szivárvány istennőjének van szentelve. A **Himnusz Iriszhez**-ben ars poeticáját fejti ki: olyan sokszínűen akar dalolni, mint az aranyszárnyú ezerszínű ruhája. 1911-ben, amikor három év után otthagyja a fogarasi gimnázium magyar-francia tanári katedráját, jelenik meg második verseskötete **Herceg, hátha megjön a tél is!** cím alatt. Pesszimizmusa a Fogarason szövődött álmok visszhangja: ott tanult meg görögül, s a hellén szerzők ihlették megannyi görögös versét. A kötet első verse, a **Ballada Irisz fátyoláról** szintén a viharlábú istennőt idézi.

*Megjön a tavasz tarkasága:
fehér pöttyök és piros pontok,
virágos fák, tavaszi gondok,
tavaszi sírok ciprusága,
fehér virág hull barna sárba,
szelet mond az alkonyi pír is;
halálvágy száll a bús múzsákba,
mikor
zöld köntösét cifrázza Irisz.*

*S megjön a nyárnak tarkasága:
poros utak, száraz porondok,
a kertkarókon piros gombok,
ezüst zápor piros rózsákra,
piros pipacs hullós virága;
minden virág lehull, ha nyíl is;
hajlós rozs érik a kaszákra,
mikor
meleg szemét kinyitja Irisz.*

*S megjön az ősznek tarkasága:
aranyos lombok, piros lombok,
gyümölcsös berkek, hangos dombok,
sápadt levelek ordas ága,
avarok zörgő pusztasága;
a kósza szél kacag is, sír is:
az estnek rögös ege sárگا,
mikor
felhős fátyolát tépi Irisz.*

*Herceg! hátha megjön a tél is?
Lesz fehérsége, barnasága,*



Bardócz Lajos – Isten széke (in memoriam Wass Albert)

*lesz jégvirágos tarkasága,
mikor
fehér gyászát felölti Irisz.*

A szivárvány jelképe ez, a tarka természeté, s nem holmi manapság kitalált, zászlót lengető természetellenessége az elfajzott emberi szubkultúráknak, ahol a természet örök rendjét tagadják meg a sokneműséget hirdető beteges gondolkodásuk. Modernnek tűnő avított vagy forradalmi-
nak tűnő badarság – egyre megy: a természet rendjének ellentmondani akaró, tehát hamis.

Megjön-e a tél? December a tudója. A megpihenés, megbékélés, a családi tűzhely hónapja alig egy héten belül megérkezik.

Megbékélés. Most mégis egy szomorú versrészzel indulok feléje, 222 évvel ezelőtt, 1800. december elsején született **Vörösmarty Mihály Előszó** című verse soraival, amit Baracsán írt 1850-1851 telén, télutóján, Világos után:

*Most tél van és csend és hó és halál.
A föld megöszült;
Nem hajszálanként, mint a boldog ember,
Egyszerre öszült az meg, mint az isten,
Ki megteremtve a világot, embert,
E félig istent, félig állatot,
Elborzadtott a zordon mű felett
És bánatában ősz lett és öreg.*

Valahogy úgy, ahogy a leányfalusi Faluházban kiállító **Bardócz Lajos Szervátiusz Jenő-díjas** grafikusművész **Isten széke** képén, melyet **Wass Albert** emlékének, **A funtineli boszorkány** szerzőjének ajánl. Az Istenszéke csupasz, sivár platója előtt a gondjaiba mélyült Ember. Egyetlen vigasza, hogy talpa belegyökerezett az anyaföldbe: a reménybe. Egy darab ez a nagyvilágból, talán maga az egész világ. Nincs kezdete, se vége. A jégvirágos tarkaságból életre neszeznek a mély őszi éjbe belesíró csillagok, s az öreg nyárfa napkeltébe belezissenő, még ágon csüngő levelei.

Hogyan is folytatja versét Vörösmarty?

*Majd eljön a hajfodrász, a tavasz,
S az agg föld tán vendég-hajat veszen,
Virágok bársonyába öltözik.
Üveg szemén a fagy fölengedend,
S illattal elkendőzött arcain
Jókedvet és ifjuságot hazud (...)*

Hát legyünk rajta, hogy ne kelljen hazudnia, ha majd tavaszt hirdet az Isten széke felett esküre emelkedő istenkéz.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2022-ben, november utolsó péntekén, a Ne vásárolj semmit! napján

Hogy a gyökerek el ne szakadjanak A temetőben sokat lehet tanulni

Az elmúlás hónapjában sok minden történik. November a halál és a hála hónapja. A gyökerek nem szakadnak el, csak pihennek, de közben tartják a martot, a lejtőt és a suvadásos dombokat, hegyeket, még akkor is, amikor az nem táplálja őket. Az egyik legszebb hónapunkról dr. Sándor Szilárd unitárius lelkésszel, pasztorálszichológussal beszélgettünk.

Nagy-Bodó Tibor

– Talán az ősz a legszebb évszakunk...

– A legszebb évszak? Kinek? Mikor? Nekem? Igen, nekem most az ősz a legszebb évszak, mert éppen ősz van, és mert kész vagyok meglátni a szépet. Máskor hiába volt a legszebb évszak az ősz vagy a tél, a nyár vagy a tavasz, mert ha nem látam meg ezt a szépséget, akkor hiábavaló volt minden. Volt, hogy a legszebb évszak a tél volt, vagy éppen a nyár, amikor a családtagjaink születésnapját ünnepeltük, amikor kézzelfoghatóvá vált az áldás az életün, amikor a legszebbnek a meglátására hajlamos lélek nem szegezte rá sem az időre, sem a helyre azt, ami a legszebb, mert sokszor volt és sokszor van és lehet még legszebb. Nem kerül el- lentmondásba az ember akkor, ha a legszebbel többször is találkozik, attól az előző és az elkövetkező legszebb nem lesz kevesebb, kisebb, mert mindig feltehető a kérdés: mihez viszonyítva a legszebb?

Most az ősz számomra ahhoz viszonyítva a legszebb, ahogy a székelykálai, iszlói, kisillyei és marosjári unitáriusok lelkésze vagyok. Amikor magamhoz ölelhetem a szüleimet, anyósomat, apósomat, családtagjaimat, szereteteimet ésők is engem. A legszebb az, ami a legszeretőbb és legszerethetőbb, a legigazabb és a legjobb, és ez sohasem fogyhat el, sohasem vesztődhet el. Mindez – véleményem szerint – azért van így, mert a gyökerek nem szakadnak el, a lelki gyökereinket pedig azért ápoljuk, hogy azok se szakadjanak el.

A lelki gyökerek nélkül még lehet a legszebb az ősz, de ha ebből a szépségből nem tudjuk lelkünk szomját enyhíteni, akkor ehhez a szépséghez nincs sok közünk. A lélek a szépségben, az igazban, a jóban, a szeretetben és sok minden másban gyökereskedhet, amiben megterem a legszebb, és ahol e termés beéri, gyümölcsöt is hoz.

– Ön szerint mi történik novemberben, az elmúlás hónapjában?

– Mi történik a legszebb hónapban most, ősszel? És közelebről – novemberben? A kérdés sok kérdést igyekszik megérteni. Látni, szerkesztő úr, mennyire különbözik az élő beszéd a leírt szavaktól? A szó elszáll, az írás megmarad. De mégis: mennyivel másképp választottam volna az előbbi kérdésre, ha tudtam volna, hogy a legszebb évszakra való rákérdés után az egyik őszi hónapot az elmúlás hónapjának nevezi? Mi lehet az elmúlásban a legszebb? Nos, most, ha szemtől szemben beszélgetnénk, minden esetleges tévedést tisztázhatnánk – ha lenne időnközben ilyen.

Ha jól értem a kérdését az előbbi kérdésfelvetés után: az elmúlás hónapjában való legszebb dologra kérdez rá? Vagyis arra kérdez rá, hogy a legszebb évszakban, ahol ott van az elmúlás hónapja, november, szóval itt és ekkor mi történik? Mikor e kérdésre figyelek, nem feledhe-



tem el azt sem, hogy „a gyökerek el ne szakadjanak” és „a temetőben sokat lehet tanulni” gondolatok égíse alatt tetsem ezt.

A „gyökerek” nemcsak összekötnék a múlttal, innen érkezik a „táplálék” is az életben maradásért, hogy gyümölcsöz az időben éljen az ember. A „gyökerek” és a „levelek” együtt szükségesek a gyümölcsérléshez. A levelek pedig megszinesednek, megsárgulnak ősszel. Ha a gyümölcsöt nem szedi le senki, akkor lehull az ágak hegyéről, majd lehullanak a levelek is.

A gyökér a földben marad. Elalszik, pihen, akár csak a tavasszal nyugot bontó, nyáron, ősszel termést hozó ágak.

A temetőben – szoktuk mondani – örök álmaikat alusszák azok, akik öröklétre szenderedtek. A föld tápláló, megtartó erejébe kapaszkodó gyökerek tavasszal újraélednek. Az öröklét hitébe, megtartó, tápláló erejébe kapaszkodó lélek tavasza és újraéledése magának az emberi életnek a titkait őrző. Itt szövi színes álmát a lélek, amely meglátja azt, ami a legszebb. Ha éppen az elmúlás hónapjában, novemberben csodálkozik rá erre az ember, akkor valami olyasmiről van szó, mint amikor a föld lelkének, leheletének a sóhajából születik újra a legszebb öröm, amiben az ember részesedhet: mindez pedig a halárhoz hasonlítható a legjobban.

– A hála és a halál...

– Hát igen, két, látszólag egymásnak ellentmondó szó. A hála a legszebb őszi évszak színes gyönyörűségének a magasságára, a halál pedig az elmúlás hónapjának a mélységére is utal.

Az elmúlás hónapjában sok minden történik. November tehát a halál és a hála hónapja. A gyökerek nem szakadnak el, csak elalszanak, pihennek, de közben tartják a martot, a lejtőt és a suvadásos dombokat, hegyeket. Még akkor is, amikor ez nem táplálja őket. A november felnyit egy olyan könyvtárat előttünk, mint a temető, minden sírhantra egy vagy esetenként több könyv is. A könyvekből csak akkor tanulhatunk, ha kinyitjuk, ha olvassuk, ha értjük. A sírfeliratok sorai a leszármazottak tekintetében, mozdulataiba, mosolyába és ráncaiba, örömeibe és bánataiba íródta bele. Amikor gondozzuk a temetőinket, a sírjainkat, nemcsak az örökséget becsüljük meg, hanem mindazt, akik vagyunk, és mindazokat, akik ezután fognak megszületni. Szerintem novemberben az történik, amit mi megengedünk, hogy történjen az elmúlás hónapjában. Ha elfeledjük ember voltunkat, akkor minden történés az emberi elidegenedésünkről fog szólni. Ha csak az elmúlást látjuk, akkor a „hiábavalóságok hiábavalósága”, az örök lemondás és a

feleslegességtudat szomorúsága lesz bennünk, velünk és körülöttünk, mint gondozatlan sírok, kidőlt fejfák, mohás, beerdősödött temetők. Attól függetlenül, hogy kinek és mit engedünk vagy nem engedünk meg, hogy történjen bennünk, velünk, általunk és körülöttünk, minden, ami novemberben történik, az a gyökerek áldása.

Minél előbb odahajolunk ezekhez az áldásokhoz, annál tisztábban fogunk látni, hallani és érezni, annál hasznosabb lesz számunkra az életünk, annál közelebb kerülünk ahhoz, ami által részesedhetünk mindabban, ami még az elmúlással sem vehető el tőlünk.
– Miként hat a lelkünkre ez a hónap?
– Úgy, ahogy lelkünk elfogadja, akár tudatlanul, akár tudatosan érzékenek ezek a „hatások”. Az biztos, hogy nem úgy hat, mint például a szilveszter utáni január elseje, a farsang vagy a böjt, mint a nagypéntek vagy a húsvét, mint az áldozsütörtök és pünkösöd, mint az új kenyér napja, mint az őszi hálaadás, mint a szentek tisztelete, mint az Úr napja, mint a Szentség imádása, mint a gyónás előtti és utáni csend vagy sutgó győtrelemből várt feloldozás, mint a büntudattal való hatalmi játszmák vagy önostorozás, mint a mártíromsággal való büntetés vagy áldozati ajándékok ideje..., a sort lehetne folytatni akár azzal is, hogy miként hat a lelkünkre ez a hónap egyéni és közösségi életünkben, mert vannak, akik ebben a hónapban születtek, vannak, akik ebben a hónapban ünneplik névnapjukat, vagy más jeles és fontos, személyes életükben a legszebbnek is mondható napokat.

– Ez a hónap hemzseg a spirituális napoktól: istenek, istennők, ókori fesztiválok, mágiikus és gyógyító napok...

Igen, viszont az is igaz, hogy nem csak ez a hónap hemzseg a spirituális napoktól. Minden évszakra, minden hónapra megvannak az ókori fesztiválok, mágiikus gyógyító napokra utaló spirituális napjai, sőt minden év utal valamilyen spirituális tartalomra, formára, jelenségre.

A kérdés számomra inkább arról szól, hogy a mai ember mit ért a spiritualitás, és miképpen válik számára fontosá. Igen, erről érdemes beszélni, írni, olvasni. A novemberi elmúlás és a gyógyítás, a spiritualitás összefüggéseiben való eltévelyedés ugyanis több esetben – meglátásom szerint – éppen a lelki gyökerektől való elszakadást jelenti. Arra gondolok, hogy nem lehetünk kiszolgáltatottjai semmiféle olyan szellemi áramlatnak vagy éppen divatnak, ami számunkra egy olyan „spiritualitást” magyarázna meg, vagy hozna közel, amivel elszakadunk önanonosságunktól, a gyökereinktől.

Bár igaz, hogy magunkban hordozzuk az ókorból a kultúrgéneket, viszont ezek a gének elszakíthatatlan kapcsolatban vannak a keresztény gyökereinkkel, amelyeket – évezredek, majd évszázados és évtizedes időléptekkel haladva – Szent István korából, a reformáció korából, évszázadok után a világháborúk, az 1956-os magyar szabadságharc idejéből és legközelebb az

1989-es események hoztak magukkal, és bennünk élnek.

Spiritualitása véleményem szerint nemcsak a novembernek, de minden hónapnak és évszaknak, évek, évtizednek, évszázadnak, évezrednek lehet..., és még mindig nem mondtam el ezzel semmit arról, ami alatt a spiritualitást értem. Számomra a spiritualitás: életerő, ezért nemcsak e hónapban van – viszont e hónapban különös fontossággal bír.

– Allítják azt is, hogy novemberben hazalátogatnak a halottak...

Igen. Szerintem is. Én is találkoztam velük. Engem is megszólítottak. Még a novemberi gyertyagyújtás előtt, de utána is. Nem tudom, miként történt, de már teljesen mindegy, hogyan: találkoztam Aranyosrákosi Székely Sándorral, az író püspökkel, aki a székelykálai unitárius esperes fia volt, és aki Vörösmarty Mihály Zalán futása előtt már megírta a Székelyek Erdélyben című eposzát. Találkoztam Kaáli Nagy Elek és Kaáli Nagy Árpád székelykálai ősökkel, akik sok kérdést tettek fel nekem. Találkoztam az iszlói születésű volt kormánybiztossal, Iszlai Lászlóval és mindazokkal, akikkel közös sírban nyugszik, találkoztam azon névtelen és arctalan lelkekkel, akik a kisillyei unitárius templomot felépítették a dombra és azokkal a marosjári unitáriusokkal, akiknek a temploma már csak emlék, de akiknek az úrvacsorapohara még ma is a leszármazott, élő és élni akaró lelkek szomját enyhíti.

Számomra nem is ez a kérdés, hanem inkább az, hogy miként, mikor és hogyan látogatnak haza azok, akik messzire mentek, hogy a gyökereiktől el ne szakadjanak. Számomra novemberben az leginkább a kérdés, hogy miként találkozzunk mi, azok, akik találkozunk a novemberben hazalátogató halottaikkal, ami után elégetjük a gyertyáinkat a sírjuknál, és amint a gyertyák fénye meg nem vakítja látásunkat, hogy látva meglássuk mindazokat, akikkel emlékezünk, akik várják a hazalátogatókat, és akik hazalátogatóknak, hogy gyökereinkről el ne szakadjunk... és hogy tudjunk tanulni a temetőben is.

– Köszönjük a válaszokat.

– Köszönöm a kérdéseket. Isten áldjon meg minden hazalátogatót, minden hazavárót! Vigyázzunk a gyökereinkre, hogy el ne szakadjanak! Vigyázzunk lelkiismeretünkre, mert ideig-óráig el lehet bár altatni, de amikor egyszer felébred majd, sokszor megerősödő hajszálygyökereivel is éppúgy rombolhat, mint a templomok bejáratainál azon fák a gyökerei, amelyek a templomok alapjai alá nőttek. Az idős fát már nem lehet gyökereitől átültetni más helyre. És ekkor fennáll a kérdés, hogy az épületet mentjük meg, és a fát vágjuk ki, vagy a fát hagyjuk meg, és a templom alapjaiban tovább hasad. Vigyázzunk a templomaink, a temetőink, és vigyázzunk a lelki gyökereinket is!



Fotó: Garai Antal Atom

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1025.

Egy japán közmondást idézünk a rejtvény főszóiban.

1	LÉPKED	RANGJELZŐ ELŐTAG HEGYCSÚCS	DÉRY TIBOR NOVELLÁJA	AZ ARGON VEGYJELE	SZÁNDÉKOZÓ
A					O
2	M	NEM VERS, HANEM ... NYÁJAT HAJT	AKTA OROSZ AUTÓMÁRKA	CÉGFÉLE (RÖV.) RAJT	
GYŐRI SPORTKLUB		MAGUNK ... GROS (NAGYBAN)	SEGÍTSÉG-KÉRŐ JEL MAGAM		
USA-BELI SZÍNÉSZ (RICHARD)		EGZISZ-TENCIA KÁRTYA-LETÉT		FÉLSZI! A NÁTRIUM VEGYJELE	
HARCTÉR		MI AZ HOGY SZÁJTÁTI, OSTOBA			
ANGOL ANGOLNA		VÉR-CSOPORT JUTTAT	KIS CSOPORT ARATI		
ELEKI A HÁZBA		VALAMINÉL LENTEBB AKAKAS ÉS A ... (FABULA)		MAGYAR AUTÓJEL MEZŐ	
	ANEKDOTA EBLAK			A RÁDIUM VEGYJELE ÉNEKES-MADÁR	
ÓGÖRÖG TÖRZS		NOTA BENE (RÖV.) FÁBA VÉS	SZÖRNYE-TEG ASSZONY-NÉV KÉPZŐ		
HALOGÉN ELEM TILTÓSZÓ		...EKBERG (SZÍNÉSZNŐ) NÉMET SZEMÉLYNÉVMÁS			
	ZODIÁKUS CSILLAGKÉP FEJRÉS		LÁNGOL LVIV (LEMBERG) OROSZ NEVE	EZERI VÁSÁRLÓ	
GABOR ... (SZÍNÉSZNŐ)		OLASZ NÉVELŐ MAGYAR SZLOVÁK	VÉDELMEZ IZOMBAN REJLIK		AZ EGYIK OLDAL
LEKVÁR		KARAVÁN-ÁLLAT ROMÁN AUTÓJEL		KUTYA ARRAFELE!	
SZÍN A FRANCIA KÁRTYÁBAN		SZLOVÁK FOLYÓ (ARVA) SPANYOL AUTÓJEL			
L.N.J.	A				

A NOVEMBERI ÉVFORDULÓK (2.) című pályázat nyertesei:

Gaspar Aranka,
Koronka, Liliacului u.

Kali József,
Marosvásárhely, Építők sétány

A pályázati rejtvény megfejtése:
HARDENBERG; WÖLFEL; KÁROLYI; PIKA; GÖDE;
SCHIMANEK; DECCARD

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések a november 18-i számból:

Ikrek:
A bádogdob

Skandi:
A közönségből senki, csak a színpadon, ott azóta mindenki lábujjhegyen jár.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

1	2	3	4	Y	5	6	7	8	N
9					10				
11	12	13	14	15		16	17		18
19					20				21
22				23		24		25	
26				27		28		29	
O	30	31				32			33
35	36		37			38	39		40
41		42			43			44	45
46				47		48		49	50
L			L		J		B		

VÍZSZINTES: 1. Az idézet első része. 9. ... avis (ritka madár). 10. Vízrel letisztít. 11. A kutya hangja. 16. Gyilkos afrikai vírus. 18. Folyadék. 19. Dél-afrikai tartomány. 20. Ógörög piactér. 21. Páratlan német háború! 22. Gabonát betakarít. 23. Páratlanul bont! 24. A nátrium vegyjele. 25. Magyaros dal. 26. ... Sasztri, indiai politikus. 27. Észak-európai állam. 29. Tiszta (román). 30. Valamivel megegyező, egyenlő. 32. Örlő. 35. Bárányhang. 37. Páros cselek! 38. Holland folyó. 40. Nagy Konstantin szülővárosa. 41. A Bánk bán zeneszerzője (Ferenc). 43. Utasítás a központból. 45. Vendéglői lap. 46. Trópusi kúszónövény. 47. Asszony-névképző. 48. Végtelen nap! 49. Tolvajnyelv.

FÜGGŐLEGES: 1. Művészet (latin). 2. A szag lényege! 3. Zárt tér, mélyedés. 4. Kultúrnövény. 5. ... Fitzgerald, dzsesszzenekes. 6. Ötőrai üdítő ital. 7. Páros elem! 8. Harmadkori kovadarab. **11. Az idézet befejező része.** 12. Hunyadi László nádora. 13. Kisfaludy ..., költő. 14. Hajófar. 15. Hamis. 17. ... et labora: imádkozzál és dolgozzál. 20. ... Domini (az Úr éve, latin). 21. Az iszlám szent könyve. 23. ... bán, Katona József drámája. 25. Csak (német). 27. Baba (angol). 28. Tan. 29. Nagytéri cím a török birodalomban. 31. Lángész. 32. Egész része. 33. Belgiumi város. 34. Lóbiztató eszköz. 36. Az öt tó egyike. 39. Északjapán őslakó. 42. Batu uralkodói címe. 43. Levegő (irod.). 44. A hét vezér egyike. 47. Tiltószó. 50. Párosan árazó!

L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket december 8-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva Guy De Maupassant francia író egyik művének a címét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Fintor – Cseverészik, fecseg. 7. Zamat – Skálahang. 8. Erjesztett takarmány – Tokaji borfajta. 9. Elképzélés, rendeltetés – Monomer rész! 11. Ipartestület, kereskedelmi liga – Steril darab! 12. Amerikai színész (Richard) – Pozitív elektród. 14. Igen, románul – A vanádium és az itrium vegyjele. 15. Fásultság, közöny – Hőmérséklet SI-egysége. 18. A világ leggazdagabb emberének személyneve (Musk) – Tüzet éleszt. 19. Zsibáru-kereskedés – Intervallum, időszak. 22. Lám – Páratlan relé! 23. Erős vasőtözet – Lett főváros. 25. Fohász – Vihar vége! 27. Holland úszónő (Kok) – Vakond igéje. 28. Gabonát levág – Piaci árus. 30. Kiejtett betű – Helyhatározó rag. 31. Észszerű, racionális – Párkapcsolatban élő nő.

FÜGGŐLEGES: 1. Macska – Rumos szeszes ital. 2. Kitérő, tőkeletes – Száritott fű. 3. E nap – Kettős betű. 4. Zokog – Az arzén és a szén vegyjele. 5. Bolondít, hiteget – Zöld ásvány. 6. Lefelé esik – Nagy testű vándormadár. 10. Csurgó – Amerikai énekesnő (Jennifer). 13. Védett helyre tesz – Virágféleség. 16. G. Puccini egyik operája – Színével kitérnek, díszlik. 17. Békaporonty – „Fekete” kontinens. 20. Árpád fejedelem apja – ... atya bűne (J. M. Eca De Queiros). 21. Hatásokat elviselő személy – Régi váltópénz. 24. Paradicsomkert – Szellemi vezető Indiában. 26. Szótoldalék – Osztrák, francia és svéd gépkocsijelzés. 29. Határozott névelő – Távíróhang.

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18		Z		
19	20					21
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20					21
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT



Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Történelmi siker!

Első díjat nyertek a kolozsvári BBTE közgazdászhallgatói a mexikói nemzetközi esettanulmány-versenyen

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karát képviselő magyar tagozatos diákcsoport győzelmével zárult az október 23–29. között megrendezett nemzetközi esettanulmány-verseny, amelynek az Universidad Panamericana adott otthont a mexikói Guadalajara városában. A Business and Management Case Competition elnevezésű versenyen számos, nemzetközi szinten is kiemelkedő egyetem képviseltette magát, a kolozsvári csapat mögött a verseny második díját végül a kanadai HEC Montréal, a harmadikat pedig a szintén kanadai University of British Columbia hallgatói csapata szerezte meg. A kolozsvári csapat sikere történelmi jelentőségű, ugyanis a romániai egyetemek és a BBTE történetében először fordult elő, hogy az intézményt képviselő csapat egy kizárólag alapképzéses hallgatóknak szóló világszintű versenyen a dobogó legfelső fokára állhat fel. Korábban csak a kolozsvári BBTE mesteris hallgatói értek el hasonló eredményt, amikor 2021-ben elsőként lettek a kanadai University of Calgary nemzetközi versenyén.

A kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetem Közgazdaság- és Gazdálkodástudományi Karát képviselő, Mexikóban győztes csapat tagjai: *Bugár Anna* (pénzügy és bank, 2. év), *Szekernyés Péter* (pénzügy és bank, 3. év), *Székely Evelin* (gazdasági informatika, 3. év) és *Szöke Dóra* (menedzsment, 3. év). A csapat az első két selejtező fordulón az egyesült államokbeli University of Vermont, valamint a házigazda Universidad Panamericana csapatával versenyzett egy csoportban. A kolozsvári BBTE csapata mindkét selejtező fordulót megnyerte, így csoportelsőként jutott a verseny döntőjébe.

A versenyen részt vevő csapatok az első selejtező fordulón a fogászati termé-

keket gyártó Zeyco vállalat szervezeti menedzsmentjére vonatkozóan kellett fejlesztési javaslatokat kidolgozzanak, a 24 órás fordulón pedig a divatiparban tevékenykedő, mexikói gyökerű Cloe vállalat számára kellett megalapozott növekedési stratégiát kidolgozzanak. A kolozsvári csapat mindkét akadályt sikerrel vette, a döntőben pedig, a 24 órás esettanulmány megoldását ismét bemutatva a szakmai zsűri előtt, kiemelkedő teljesítménnyel szerezte meg az első helyet.

A győztes kolozsvári csapat felkészítő tanárai *dr. Szász Levente*, *dr. Györfy Lehel*, *dr. Kelemen Kincső*, valamint *dr. Rácz Béla-Gergely* voltak.

Külön érdekessége a versenynek, hogy a selejtező fordulók között egy nemzetközi fordulóra is sor került, ahol a különböző egyetemek diákjai egymással összesorsolt csapatokat alkotva versenyeztek, megtapasztalva, hogy hogyan lehet különböző országok és eltérő kultúrák egyetemi hallgatóival együttműködve dolgozni. A nemzetközi forduló első helyezett csapatában az amerikai, kanadai és mexikói csapattagok mellett egy kolozsvári hallgató, Bugár Anna is helyet kapott, így a BBTE ebben a külön fordulón is felállhatott a dobogó legfelső fokára.

Gratulálunk a kolozsvári diákoknak és felkészítő tanáraiknak a kiemelkedő nemzetközi sikerhez! (A BBTE közleménye)



Transylvania Lectures: társadalmi szakadást okozhat a metaverzum

Nincs szükség rá, mégis gőzerővel készül Mark Zuckerberg metaverzuma, amely komoly technológiai, gazdasági és geopolitikai problémák elé néz. Emellett nagy az esélye, hogy a világ többi nagyhatalma is létrehozza a saját virtuális valóságát, új konfliktusokat teremtve, és új kihívások elé állítva a diplomáciát. Ilyen és hasonló kérdéseket érintett Shaun Riordan volt brit diplomata a Mathias Corvinus Collegium (MCC) Transylvania Lectures sorozatának legutóbbi alkalmán.

A novemberi Transylvania Lectures vendége *Shaun Riordan* volt, a European Institute of International Studies kutatóközpont diplomáciai és kibertér tanszékének igazgatója. 1984-ben kezdte diplomáciai karrierjét, New Yorkban, Tajvanon, Pekingben és Madridban, valamint az Egyesült Királyság külügyminisztériumában is szolgált. Az elmúlt húsz évben a diplomáciában történő innovációt, valamint a technológiai változások geopolitikai kockázatokra gyakorolt hatását vizsgálta. Munkásságából négy könyv, számos cikk és könyvfejezet született.

A metaverzum geopolitikája és diplomáciája (*The Geopolitics and Diplomacy of the Metaverse*) című angol nyelvű előadást a kolozsvári MCC-központban hallgathatták meg az érdeklődők november 22-én kedden. A beszélgetést Péter Ákos, az MCC Kolozsvári Egyetemi Programjának hallgatója nyitotta meg, a moderátori szerepet pedig W. Szabó Péter informatikus, a Tengr.ai és az Erdélyi Magyar Innovációs és Technológiai Társaság alapítója vállalta.

Shaun Riordan azt tapasztalta, hogy a diplomata nem értenek a technológiához, és érdekelte, hogyan kezelhetik a diplomáciai életben a kibertérrel vagy mesterséges intelligencia kérdését, a mikrocsipekért folytatott harcot vagy a jövő metaverzumait. A metaverzum azóta vált ismertté, hogy Mark Zuckerberg a Facebook munkájának középpontjába helyezte, és a vállalat nevét Metára változtatta. Az alternatív valóság VR-eszközökön keresztül lesz elérhető, és a fizikai világgal párhuzamosan fog működni. Zuckerberg azonban alulértékelt a technológiai és geopolitikai kihívásokat. A metaverzumok építése számos technikai és kereskedelmi kihívást hoz magával: korlátozott számítástechnikai kapacitás, nem megfelelő internetszolgáltatás, üzemeltetési gondok, illetve a metaverzumok közötti versengés. Emellett, ha pénzköltési lehetőség lesz benne, szükség lesz a tulajdonjog védelmére és a szerződéskötések ellenőrzésére. Technikai okok miatt sokkal limitáltabb lesz a hozzáférés (például a VR-eszközök a román minimálbér dupláját érik), mint az internet esetében, és ez további társadalmi szakadást is okoz majd.

Az internet koncepciója más geopolitikai helyzetben született: a 80-as évek végén az Egyesült Államok domináns helyzetben volt, ma



azonban számolni kell a világ nagy gazdasági szereplőivel, így kevés az esélye annak, hogy egyetlen metaverzum jöjjön létre – jelentette ki az előadó. A metaverzumban folytatott diplomácia már politikai kérdés: például hogyan kezeljük a különböző metaverzumok közötti kapcsolatokat, a kibertér biztonságát, vagy lesz-e terrorizmus benne. Shaun Riordan felhívta a figyelmet arra, hogy a deep fake és egyéb technológiák miatt nagy az átverések, a féltetjé-koztatás esélye. Manapság extravagáns állítások is elhangzanak virtuális nagykövetségek nyitásától, de a volt diplomata szerint ez a legkevésbé releváns kérdés.

Nincs szükségünk a metaverzumokra, hiszen csak súlyosbíthatni fogják a többi nagy globális problémát – mutatott rá Shaun Riordan. Úgy véli, a virtuális világ fejlesztése nagy függőségeket épít fel, a technikai követelmények és a nyersanyagok megteremtése pedig még inkább terheli a környezetet. A konfliktus elkerülhetetlen lesz a metaverzumokban, a régi érdekalapú diplomáciai módszerek alkalmazása és a diplomata jelenléte azonban enyhítheti az elszigetelődést és a kibertér biztonsági problémákat.

„Nagy öröm számunkra, hogy teret adhatunk a napjaink érdekfeszítő kérdéseiről szóló beszélgetéseknek, előadásoknak, és jó látni, hogy minden erdélyi városban nagy érdeklődésnek örvendenek ezek a nyílt rendezvények a középiskolások, egyetemisták, szülők, pedagógusok körében is” – mondta el *Talpas Botond*, az MCC erdélyi tevékenységért felelős igazgatója. „A Transylvania Lectures csak egy szelete az MCC munkájának, amellyel versenyképes tudást ad át, kritikai gondolkodásra ösztönzi a diákokat, valamint lehetőséget és motivációt ad az itthon maradásra, sikeres elhelyezkedésre. Örülök, hogy ebbe a helyi közösségek tagjai is bekapcsolódnak a különböző városokban” – tette hozzá az igazgató.

A Transylvania Lectures sorozatban az MCC havonta hív meg Kolozsvárra neves külföldi szakembereket, akik nyilvános előadásokon mutatják be nézeteiket, és folytatnak diskurzust a helyi közösség érdeklődő tagjaival. Emellett az MCC Erdély-szerte rendez nyílt rendezvényeket, amelyekről a Collegium Facebook-oldalán értesülhetnek az érdeklődők.

Gasztronómiai oktatási munkafüzet vendéglátóipari középiskoláknak

A kormány Fenntartható Fejlődés Főosztálya az ACEEA Egyesülettel közösen szervezte meg a Gyakorlati útmutatót az egészséges táplálkozáshoz fiatalok körében és az étel-miszer-pazarlás elleni küzdelemhez **gasztronómiai oktatási munkafüzet bemutatóját. A Dr. Iulia Drăguț által koordinált kiadvány 350 példányban jelent meg, és az ország vendéglátóipari középiskolaiba jut-tatják el.**

„A közismert kifejezés, miszerint „azok vagyunk, amit megeszünk”, nagyon jól érzékelteti az étel fontosságát az életünkben. Fenntarthatónak lenni azt jelenti, hogy mindenekelőtt gondoskodnod kell a testedről, és mivel közvetlen hatással van az egészségre, a táplálkozás az egyik fontos elem, amelyet Románia fenntartható fejlődési stratégiája kidolgozásakor figyelembe vettünk. Ezért folyamatosan támogatjuk azokat a rendezvényeket és kiadványokat, amelyek



hozzájárulnak az egészséges és felelős táplálkozáshoz neveléshez, valamint felhívják a figyelmet többek között az étel-miszer-pazarlásra és a fenntartható közösségfejlesztésre” – nyilatkozta *Borbély László*.

Az előadók olyan fontos témákra tértek ki, mint a jól képzett munkaerő szükségessége a vendéglátás terén, ahol kiemelt szerepet kapnak a duális rendszerben működő szakmai iskolák, valamint a romániai gasztronómiai szektor turisztikai felértékelődése.

Felszólaltak: Teodora Elena Preoteasa, a Miniszterelnöki Kancellária államtanácsosa; Viorica Dorin, a Viilor Gazdasági Kollégium

igazgatója; Nicolae Pupăză, a Maître d'Hotel Országos Szövetségének elnöke. A rendezvényen a Mezőgazdasági Minisztérium is képviseltette magát.

A bemutató helyszíne a Viilor Gazdasági Kollégium volt, egy olyan iskolai egység, ahol naponta 1400 adag ételt készítenek az 5. kerületi polgármesteri hivatal „iskola utáni iskola” programja keretében.

Az eseményen fizikailag és online több 100-an vettek részt, többségük vendéglátói pályára készülő középiskolás. (A Fenntartható Fejlődés Főosztályának közleménye)

Szomorú az emlékezés.
Drága Édesanyánk, anyós,
nagyamama, PÁNCZÉL MÁRIA
született MEZEI MÁRIA 2021.
november 26-án hagyott itt
minket.
Nélküle minden perc nagyon
fájdalmas.
A megemlékezési szentmise
november 26-án, szombaton
délután 6 órakor lesz a
marosvásárhelyi főtéri Ke-
resztelő Szent János-plébá-
niatemplomban.
Nyugodjon békében!
Szerető fia, Szilárd és csa-
ládja, Zsóka, Blanka, leánya,
Ildikó. (17723-I)

Szomorú szívvel tudatjuk,
hogy a drága testvérem,
PÁNCZÉL MÁRIA született
MEZEI MÁRIA 2021. november
26-án hagyott itt bennünket.
Nagyon hiányzik a családnak.
Aki ismerték, gondoljanak
reá, rokonok, volt kollégák,
szomszédok és jó ismerősök.
Fájó szívvel megőrizzük a
szívünkben.
Szerető húga, Panni és
családja: Andris, Karcsi és
családja Debrecenből.
Nyugodjon békében! (17723-I)

Örök fájdalommal emléke-
zünk november 27-én TUSSAI
FERENCRE, a szeretett férjre,
édesapára, nagytatára, test-
vére halálának első évfordu-
lóján. Emlékét szívünkben
hordjuk. Nyugodjál békében!
Szeretteid. (17908)

„A legszebb emlék a szeretet,
melyet mások szívében
hagyunk magunk után.”
(Cicero)
Kegyelettel és soha el nem
múló szeretettel emlékezünk
november 25-én GERGELY
ENDRÉNÉRE született
ADORJÁNI MÁRIA halálának
első évfordulóján.
Igaz és halhatatlan lelke
szüntelen ihletforrás marad a
jóra, a szelíd és szeretetben
gazdag, imádságos életre.
Áldott emlékét szívükbe
zárják szerettei. (17965-I)

November 25. egy szomorú
nap számunkra.
MARIKA, eltelt egy év, amióta
örökre megpihentél.
Testvéri szeretetünk soha el
nem múlik. Te mindig velünk
vagy.
Zsuzsika és Levente. (17966-I)

„Nem múlnak ők el, kik
szívünkben élnek,
Hiába szállnak árnyak, álmok,
évek.”
Fájó szívvel emlékezünk a
vármezői születésű LOKODI
IMRÉRE halálának első
évfordulóján. Emléke legyen
áldott, nyugalma csendes!
Bánatos családja. (p.-I)

*Nyolc éve már, hogy nem vársz haza minket,
Nem érezhetjük forró öleléseid,
Jóságos szíved megszünt dobogni,
Jó lenne a hangod újra meghallani.
Lelkünk egy darabját magaddal elvitted,
Istentől áldott legyen az emléked!*
Fájó szívvel emlékezünk drága édesanyánkra és szeretett
nagyamánkra, a mezőcsávási
VITÁLIS ERZSÉBET
óvó nénire
halálának 8. évfordulóján.
Öt soha nem felejtő gyermekei és unokái. (17924-I)

„Ám az Úr kegyelme mindörökre az igazakkal van, és igazsága
fiaik fiaival... Lelkem, áldjad az Urat!”
Tíz esztendeje – 2012. november 26-án – emelte az Úr égi hazai
útra, az igazak és halhatatlanok jézusi ösvényén, a szívjóság, a
szelídség, a megértés Nagycsávási Nagyasszonyát:
NAGY ÁGNES
tanárnőt.
Minta és mérce életútja a család szív-, lélek-, imádság- és
szeretettelapástját hagyta ránk, amely azóta is töretlen fényvel
szolgálja megmaradásunkat gondban és örömben.
Áldott jelenlétét életünkben szívünk teljes szeretetével gondozzuk,
őrizzük!
Szerettei. (17930-I)

*Nem múlnak ők el, akik
szívünkben élnek, hiába
múlnak hetek, hónapok, évek.
Életed elszállt, mint a
virágillat, emléked ragyog,
mint fényes csillag.
Lelked, remélem, békére talált,
s te már a mennyből vigyázol
ránk.*

LOKODI ZOLTÁNRA
emlékezünk egy nagyon szo-
morú novemberi napon, ha-
lálának 2. évfordulóján.
Nyugodj békében, te drága
lélek!
Gyászoló szerettei. (17917-I)

Szívünk mély fájdalommal és a
hiányérzet örök küzdelmével
emlékezünk november 26-án
NAGY ZOLTÁN nyugalmazott
tanárra halálának 2. évfor-
dulóján.
A család iránti hűségét,
szerető gondoskodását, jósa-
gát szívébe rejtve örzi szerető
lánya, Évike. Emléke legyen
áldott, nyugalma csendes!
Rá emlékező szerettei. (17913-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal és megtört
szívvel tudatjuk, hogy a szerető
gyermek, édesapa, nagytata,
testvér, após, rokon, barát és is-
merős,
ifj. KELEMEN SÁNDOR
életének 54. évében, rövid szen-
vedés után megpihent.
Drága halottunk temetése
november 26-án, szombaton
15 órakor lesz a maroszentgyör-
gyi (új kórház mögötti) temető-
ben, református szertartás
szerint.
A gyászoló család. (17957-I)

Szomorú szívvel tudatom, hogy
szeretett férjem, a makfalvi szü-
letésű
BERNÁD JÓZSEF
életének 74. évében, rövid szen-
vedés után eltávozott az élők so-
rából.
Temetése november 26-án,
szombaton 14 órakor lesz a ma-
rosszentgyörgyi református te-
metőben.
Gyászoló felesége, Anni. (-I)

Búcsúzunk szeretett sógorunk-
tól, a makfalvi születésű
BERNÁD JÓZSEFTŐL
aki túl korán távozott közülünk.
Sógornői, sógorai
családjaikkal együtt. (-I)

RÉSZVÉTVILVÁNÍTÁS

Megrendülten vettünk tuda-
mást Bodó Attila kollégánk
szeretett TESTVÉRE haláláról.
Vigasztalódást kívánunk a
gyászoló családnak. Emléke
legyen áldott, nyugalma csen-
des!
Az Aquaserv vezetősége. (sz.-I)

Együttérzésünket és őszinte
részvétünket fejezzük ki Bodó
Attila kollégánknak szeretett
TESTVÉRE elvesztése miatt
érezett fájdalmában.
Az Aquaserv munkaközös-
sége. (sz.-I)

Az Unitarcoop Alapítvány
munkaközössége őszinte
részvétét fejezi ki Antal Ildikó-
nak, és osztozik szeretett
édesanyja, BATÓ ERZSÉBET
elvesztésének fájdalmában.
(17964-I)



„Ha nem volna a halál, fogalmunk se lenne, miről szól az élet.”
(Frank Abbett)
„Az élet rövid béke és hosszú harc, a halál rövid harc és hosszú
béke.”
(Petőfi Sándor)
Örök szeretettel, kegyelettel emlékezünk szüleinkre:
APA ILONA EMMÁRA (szül. Bodó)
és
APA SÁNDORRA
távoztuk 13. évében, valamint egy évtizede november 25-én és
augusztus 13-án.
Nyugalmuk legyen békés, emléküek áldott!
Lányaik. (17940)

Hiába fakul meg a gyászruha, a
fájdalom nem múlik el soha.
Telnek a hónapok, múlnak az
évek, a halottat eltemetik,
csak hogy az emlék nem
temethető el soha.
Hirtelen halálozod örökre
megtörte szívemet, az idő
múlásával egyre jobban érzem
hiányod. Bár az élet oda vezet,
ahova nem várnád, tudd, hogy
az a te utad, azon kell menned
tovább.



Rátértél egy olyan útra, melyről visszajönni nem lehet, de ha mégis
lenne egy irány, mely otthonod felé mutatna, tudom, jönnél, mert
hozna a szeretet, hogy letöröld szememről a könnyeket.
De hiába minden könny, Téged visszahozni nem lehet, csak meg
kell tanulnom élni nélküled.
Sok-sok szeretettel gondolok rád. Édesanyád.
Tudom, hogy te nem jöhetsz, nemsokára én is odamegyek, egy
életen át veled leszek.
Fájó szívvel emlékezem
BODÓ JÓZSEFRE,
kinek november 25-én van halálának 11. évfordulója.
Sokszor gondoltam rád Édesanyád. (17911-I)

„Arany volt a szíved,
Szeretet az életed,
Téged feledni nem lehet.”
Kegyelettel emlékezem novem-
ber 27-én drága édesanyám,
özv. SZÓCS JÓZSEFNÉ
szül. FÁBIÁN MAGDOLNA
halálának 7. évfordulóján.
Szép emlékét hálás szívvel,
tisztelttel őrzöm. Emléke
legyen áldott, pihenése
csendes!



Szerető leánya, Székely Katalin és családja. (17916)

Soha el nem múló fájdalommal
emlékezünk a káposztásszent-
miklósi
id. FEKETICS JENŐRE,
aki 7 éve távozott az
örökkévalóságba.
Pihenése legyen áldott,
nyugalma csendes!
Emlékét őri egy életen át
felesége, Anikó, valamint öt
gyermek és hét unokája
családjukkal együtt. (17945-I)



BALOGH DÉNES emlékest



Szólisták:
Ritziu Ilka Krisztina
Szekeres Vigh-Ágnes
Vajas Evelin
Ábrám Tibor
dr. Buta Árpád Antila
Zsombori Róbert

Tréfás jelenet:
Gyepesi László

Közreműködnek:
Bekecs Népráncszínház ráncosai

Konferál:
Kacsó Ildikó

Műsorszervező:
Jakab Melinda

Zenél:
TOKOS ZENEKAR
Kolozsvár

2022. december 10-én, szombat este 7 órától, a marosvásárhelyi Kultúrpalotában.
Jegyek elővételben a Kultúrpalota jegypénztárában.

Támogatók: TVR, NÉPÚJSÁG, Marosvásárhelyi Radio Romania, etc.



LAM, hiteles megoldások!

www.microcreditlam.ro
0720 030 804



MAROS MEGYEI TANÁCS

KÖZLEMÉNY nyilvános konzultáció megnyitásáról

A Maros Megyei Tanács 2022. november 23-án megnyitotta a következő, normatív jellegű okirattervezetrel kapcsolatos nyilvános konzultációt: *Határozattervezet a Maros Megyei Tanács 148/2021. sz. határozatának módosításáról a Transilvania Motor Ring használatára vonatkozó egyes intézkedések jóváhagyására vonatkozóan.*

A dokumentáció tartalmazza:

- A javasolt normatív jellegű okirat elfogadása szükségességének megindoklását;
- A Transilvania Motor Ring adminisztratív és karbantartó szolgálatának szakjelentését;
- A jogügyi szolgálat jelentését;
- A határozattervezet mellékletét.

A dokumentáció elemezhető:

- az intézmény internetes oldalán, a www.cjmures.ro címen, a normatív jellegű határozattervezetekenél;
- az intézmény székhelyén: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. sz., 1-es iroda;
- az okirattervezet másolata elkérhető az intézmény iktatójába küldött kérés alapján.

A nyilvános konzultáció tárgyát képező okirattervezetrel kapcsolatos, ajánlás értékű javaslatokat, indítványokat és véleményeket 2022. december 4-ig lehet benyújtani:

- az intézmény honlapján elérhető online úrlapon, amely a „Relații și informații publice - Guvernare transparentă, deschisă și participativă, standardizare, armonizare, dialog îmbunătățit” rovatban található, F.P.S.19.07 - „Formular pentru colectarea de propuneri” néven;
- elektronikus formátumú üzenetként a következő elektronikus postacímre: cjmures@cjmures.ro
- postai úton, cím: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 540026;
- az intézmény székhelyén: Marosvásárhely, Győzelem tér 1. szám, 8-16 óra között.

A benyújtott anyagokon a következő megjegyzést kell feltüntetni: „A Maros Megyei Tanács 148/2021. sz. határozatának módosítására, a Transilvania Motor Ring használatára vonatkozó egyes intézkedések jóváhagyására vonatkozó határozattervezetrel kapcsolatos javaslatok”.

A javaslatokat közzéteszik az intézmény honlapján, a normatív jellegű határozattervezetek (Proiecte de hotărâri cu caracter normativ) rovatban.

Írásban kapnak indoklást az írásban megfogalmazott és beküldött, elutasított javaslatokra.

Az érdeklődők számára lehetőség van gyűlés szervezésére is, amelyen a jogszabálytervezetről nyilvános vitát lehet folytatni, ha ezt egy törvényesen létrehozott egyesület vagy más hatóság írásban kéri 2022. december 4-ig.

További információk a következő telefonszámon kérhetők: 0743-942-987, vagy e-mailben az ungureanu.paul@cjmures.ro címen, kapcsolattartó Paul Ungureanu.



Péter Ferenc
ELNÖK

Ellenjegyző
Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓ-PONYVA-BEÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (66289-I)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (66289-I)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (korporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (66256-I)

CUKRÁSZLABORBA ügyes kezű személyeket keresünk. Tel. 0745-668-883, e-mail: jutkams@yahoo.com. (17866-I)

KERESKEDELMI TÁRSASÁG alkalmaz SZAKKÉPZETT és SZAKKÉPZETLEN MUNKÁST a 2022. december – 2023. március közötti időszakra. Tel. 0722-393-213. (23307-I)

ALKALMAZUNK AUTÓMECHANIKUST. Tel. 0745-832-391. (66890-I)

ALKALMAZUNK AUTÓBÁDOGOST, AUTÓFESTŐT. Tel. 0744-194-374. (66890-I)

A Marosvásárhelyi Közszállítási Rt. válogatást szervez

AUTÓBUSZSOFŐRÖK alkalmazására közúti személyszállításra.

Követelmények:

- D kategóriás hajtási jogosítvány,
- érvényes szakmai tanúsítvány (atestat).

Az állás megpályázásához a kérvényt, az önéletrajzot, a hajtási jogosítványt és az érvényes szakmai tanúsítvány fénymásolatát a cég székhelyén kell benyújtani: Marosvásárhely, Béga utca 2. szám, hétfőtől péntekig 9–15 óra között, vagy a resurseumane@transportlocal.ro e-mail-címre elküldeni.

További információ a 0265/269-077-es telefonszámon.

A MAROS KÖZBIRTOKOSSÁG az erdőki-termelésben szakosodott és minősített cégek tudomására hozza, hogy 2022. december 14-én zárt árverésen 2023-ban kitermelhető, lábbon álló fát értékesít. Az ajánlatokat legkésőbb 2022. december 12-én 15 óráig kell benyújtani a közbirtokosság Szováta, Iszujka utca 1. szám alatti székhelyén. Az ajánlatok elbírálása 2022. december 14-én 10 órai kezdettel az ajánlattevő cégek jelenlétében történik, a közbirtokosság székhelyén.

Az elárverezendő fatömeg jegyzéke és az árveréssel kapcsolatos egyéb tudnivalók a közbirtokosság fenti címén, valamint a 0743-757-035-ös és a 0744-248-686-os telefonszámon hozzáférhetők. (23310)